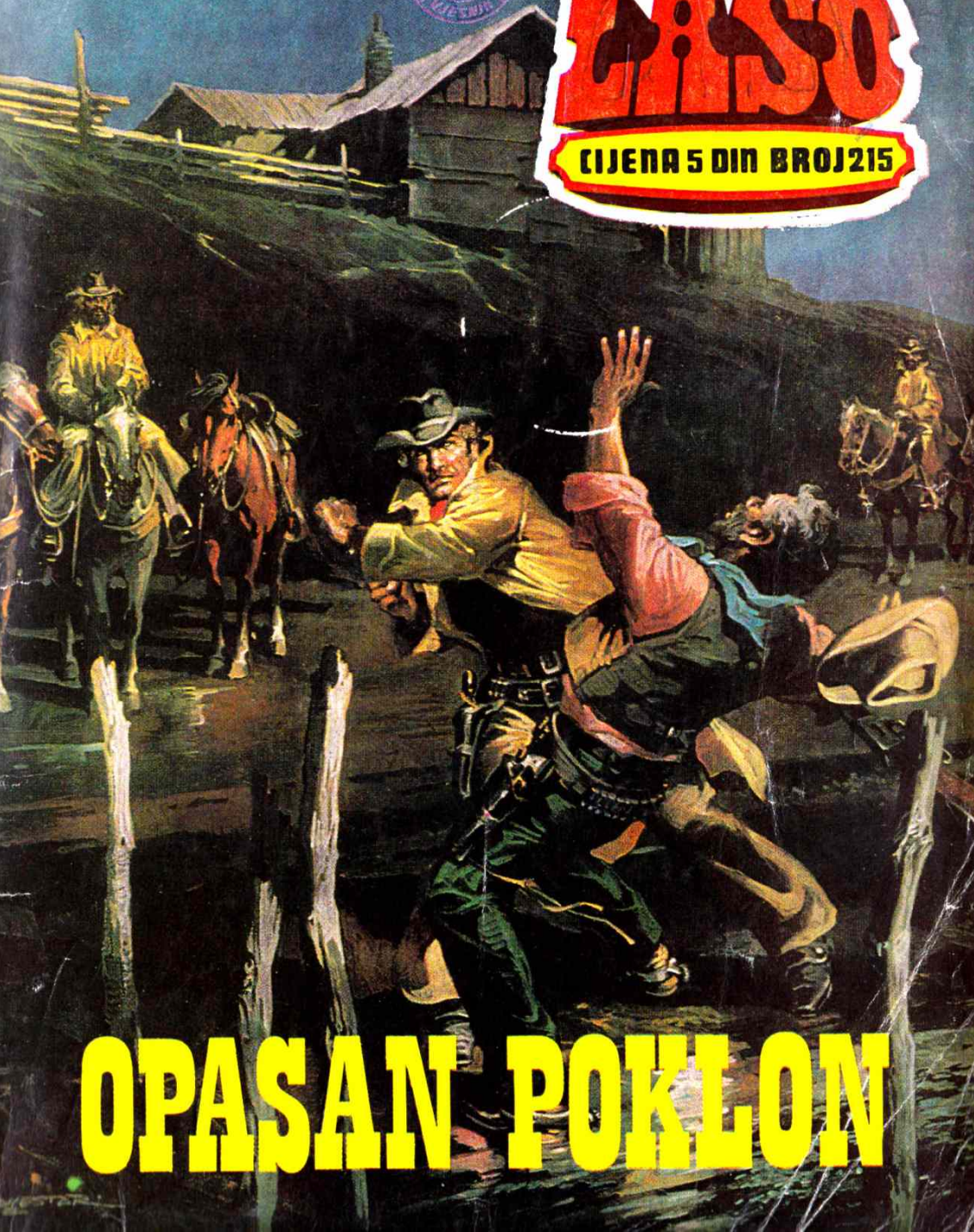

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 5 DIN BROJ 215

OPASAN POKLON

H. S. SHARON

OPASAN POKLON

»Laso« Nova serija 1977.

H. S. Sharon: OPASAN POKLON

Naslov originala: KOMM AUF DIE RANCH UND STIRB

(Copyright: Pabel-Verlag, Rastatt)

Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski redatelj i publicist

Prijevod: Smilja Chavrak

Urednik: Marcel Čukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja NIŠP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR Novinsko revijalna štamparija i OOUR TMC »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 260 d ili 234 d s popustom od 10% a za 6 mjeseci 130 d ili 117 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-42, »Vjesnik«, s naznakom za Laso.

Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00.

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00 SFRS 36,00, HFL 37,00, US \$ 15,00.

Uplate na devizni račun: 30101-620-37-32000-256 Privredna banka Zagreb

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 — 1973. od 26. XI 1973.

I

Iz saluna se začula sočna kletva. Vrata su se naglo otvorila i jedna je prilika isteturala na nogostup. Kako nije našla čvrsto uporište, skotrljala se niz nekoliko stuba i pala na prašnu cestu. Podigao se oblak prašine i obavio nepomičan lik na zemlji.

U salunu se tučnjava nastavljala. Staklo je prsnulo, a vrata saluna ponovno su se širom otvorila, udarivši pri tome o zid. Jedna je druga osoba zateturala natraške, mlatastući rukama po zraku u potrazi za osloncem. Ne našavši ga, završila je isto kao prva.

Muškarac u crnom dvorednom kaputu, uskim hlačama i s plitkim crnim šeširom na glavi, te s opasalom nisko oko bokova iziđe polaganom iz saluna i zastane na rubu nogostupa. Raskopčao je kaput, podbočio ruke o bokove i zagledao se prema ulici.

Ljudi koji su stajali uz rub ulice znatiželjno su promatrali što se zbiva. Dva momka u prašini napokon su ustala, otresajući prašinu s odijela. Pri tome se podigao novi oblak prašine.

— Odlazite! — reče čovjek na nogostupu otegnutim glasom. —

Mene već godinama nitko nije prevario označenim kartama!

— Što se događa, do vraga?

Debeli šerif probio se kroz okupljene ljude, prošavši pored kola na kojima je sjedila mlada djevojka. Kosa joj bješe duga i smeđa.

— Ova dvojica pokušala su varati označenim kartama — objasni čovjek ispred saluna. — Tada sam ih poslao na svježi zrak!

Jedan od momaka prostački prokune i posegne za revolverom. Međutim, jedva je stigao staviti ruku na njega a muškarac u crnom kaputu već je u ruci držao oružje; cijev je bila uperena na mladića.

Ljudi su pratili događaj uzdržana daha.

— Hajde, izvuci ga, ako ti je život dojadi! — procijedi.

Šerif je zastao i zapanjeno gledao kao i svi ostali u oružje čovjeka pred salunom. Učinilo mu se da se revolver nekom čarolijom našao u rukama toga neznanca, tako ga je brzo izvukao.

— Do đavola, još nikada nisam vidio nekoga da tako brzo izvlači revolver! — promrmlja čovjek pokraj kola na kojima je sjedila smeđokosa djevojka.

— Serife, bolje da se ne miješate u to. Moglo bi postati vruće!

— Prokletstvo! — promrsi debeli predstavnik zakona, trljajući rukom lice od uzbuđenja. Onda dovikne: »Hej, vas dvojica! Tko ste? Još vas nisam vidio ovdje!«

Momci nisu odgovorili već požure niz ulicu, poput prebijenih pasa, do mjesta gdje su stajali njihovi osedlani konji.

Jim Walker vrati revolver u koricu i nasmije se. Ona dvojica nisu mu bila zadala nikakve muke svojim nevještim podmetanjem karata i sporim potezanjem oružja.

Bio je mlad... navršio je dvadeset devet godina... svijetlokos, a oči mu bijahu sive. Zamijetio je pogled djevojke na kolima, koja je mogla biti nekoliko godina mlađa od njega. Svidjelo mu se njeno dugoljasto lice.

Oni su momci odgalopirali, da bi što prije nestali iz grada. Za njima je ostao samo oblak prašine.

Walker se vrati u salun.

Djevojka na kolima pogledom traži oca, koji je s drugim ljudima stajao ispred trgovine.

Clyde Reed se približi kolima i popne na sjedalo, još gledajući prema salunu.

— Jesi li vidjela?

— Da, oče!

— Obojicu je savladao kao od šale. A kako je brzo potegao revolver! Do đavola!

Reed je dalje kimao glavom. Bilo mu je pedeset i pet godina, bio je ponešto pogrbljen od napornog rada, sijede kose i naborana lica. Oči su mu bljeskale. I on je nekada bio poput ovog mladića u salunu. No to je na žalost, davna prošlost.

Kolima na kojima je sjedila djevojka približio se Lawrence Bentson. Reed ga do tada nije bio zamijetio u gradu. Bentson je bio rančer, kao i Clyde, u širokoj dolini ispred Windriver Rangea. Bio je mlađi, visok, snažan, širokih ramena. Još nije bio prešao pedesetu.

— Zar i on mora biti ovdje? — promrmlja Reed.

Bentson se približi kolima i zastane na strani bližoj djevojci, koja je odjednom problijedila. Bentson se nasmiješi. Vjerojatno je licu želio dati prijazan izgled, ali to mu nije uspjelo. Izgledao je naduto.

— Biste li još jednom o svemu razmislili, Cecil? — upita.

Bentsonov je glas zvučao osorno, mal'ne zapovijedajući. Oči su mu hladno sijevale. Nosio je tamno, skupocjeno odijelo, a na glavi neobičan šešir.

— Moj vam je odgovor već poznat — odvrati djevojka odrešito. — Neću se udati za vas, gospodine Bentson!

Stari Reed je psujući dohvatio bič, no Bentson je s druge strane kola povukao drvenu ručicu kočnice na kolima. Reed nevoljko spusti ruku s bičem.

— Čini se da ste se malo zaboravili — pakosno će Bentson. — Zar još smatrate da će vama pripasti velika dolina kod Sweet Water Creeka? Ili mislite da se nešto izmijenilo ako moji ljudi kreću prema željeznici s velikim stadom? Vraćaju se za četiri sedmice i dovest će kola puna novaca.

— Ne zanima me ni vaš novac ni vaša mnogobrojna stoka — odvrati djevojka hladno.

— Otpustite kočnicu, Bentson! — zapovjedi Clyde Reed.

— Pričekajte malo, do đavola! Računao sam na vašu pomoć, Reed!

Glas Lawrencea Bentsona postane prijazniji.

— Vaš i moj ranč zajedno bili bi najveće imanje na cijelom sjeverozapadu! Kad se moji ljudi vrate s novcem, mogli bismo...

— Meni nije potreban veliki ranč — prekine ga Reed. — Zadovoljni smo onim što imamo.

— Razmislite što sam sve izgradio i stekao za nekoliko godina!

— Zar niste čuli što je rekao moj otac? — upita djevojka ledeno. — Mi imamo sve što nam je potrebno i nije nam potrebno veće bogatstvo, gospodine Bentson!

— I ne želite postati moja žena, Cecil?

— Nel

— To je vaša posljednja riječ?

— Da, posljednja!

Cecil odgurne Bentonovu ruku s kočnice i oslobodi kola. Reed zamahne bičem i konji povuku.

Kola su prošla pored nasilnog Lawrencea Bentsona, koji je stajao bez riječi. Onda se trgne i vikne bijesno za njima:

— Čekajte samo! Vrlo brzo ćete postati ponizni kad vam voda dođe do grla! Tada ćeš biti sretna budem li te još htio, neotesana Cecil Reed!

— 0 —

Šerif Aaron Hill ogledavao se po polumračnom salunu. Jedan je stol bio prevrnut, dvije stolice također a krhotine razbijene boce ležale su svuda po podu.

Kartaš Jim Walker pokupio je nekoliko karata s poda i dodao ih šerifu.

— Veoma mi je žao, šerife! — reče. — Ona dvojica znala su veo-

ma dobro da ću se pobuniti pokušaju li varati.

— Da, rekao je to — potvrdi vlasnik saluna, češući se po zatiljku.

Šerif je opipavao rubove karata.

— Ne želim takve stvari u Rivertonu! Neću tučnjave ni pucanje! Zato će biti dobro da osedlate konja i odjašete!

Walker se nasmiješi i klimne:

— Namjeravao sam sutra dalje...

— Ne sutra, danas! — prekine ga šerif oštro. — Odmah!

Jim ponovno ravnodušno zaklima glavom.

— Kako želite! Kad je vrijeme ovakvo, mogu prenoćiti i u preriji! To mi ništa ne znači!

— Tada se ne zadržavajte ovdje!

Najprije priđe tezgi i mahne gostioničaru. Ovaj napuni čašu i pruži je Hillu, rekavši:

— Najprije mora spakovati stvari, šerife. Toliko još možete pričekati!

Šerif dohvati čašu, nadušak ispije i odloži je na tezgu.

— Za pola sata ne želim vas više vidjeti u Rivertonu!

Okrene se i izađe iz saluna.

— Zar je uvijek takav? — upita Jim, premještajući šešir na zatiljak.

— Ne trpi svađe u gradu. Uvijek govori kako je dovoljan mali nered da izgubi uzde iz ruku.

— Pa, dobro... kad tako mora biti. Koliko dugujem?

— Osam dolara, gospodine!

Jim kimne glavom, plati dug i krene stubište u gornji kat. Tijekom posljednja dva dana, koliko se zadržao u Rivertonu, postao je siromašniji umjesto da se obogatio i zato je bio zadovoljan što mora otići.

Spakovao je stvari u torbu i prišao otvorenom prozoru, pa pogledao napolje.

Rijeka Bighorn je u velikom luku zaobilazila neugledne drvene kućice grada i na sjeveru dijelila brežuljkasto područje od ravne prerije, koja se pružala dalje na istok dokle je god pogled sizao. Na zapadu su se jedna kola kretala među brežuljcima, prema dalekim stijenama Windriver Rangea. Sunce je poput užarene kugle visjelo nad granitnim stijenama, samo djelomično obrašlim šumom. Grimizne sunčane zrake pretvarale su krajolik u zlato.

Walker sakupi uokolo razbacane stvari i iziđe iz sobe.

Gostioničar samo sažalno sliježe ramenima kada je prošao pored njege i promrmlja našto nerazumljivo.

Kad je izišao na ulicu ugledao je debeljuškastog šerifa ispred njegovog ureda; to je jasno označavala golema ploča.

Ne obazirući se na šerifa, Jim krene u staju i osedla konja. Izjahao je iz Rivertona a da nije pobudio nikakvu pažnju.

Jahao je prema sjeveru... naprosto u prostranstvo, kao što je u proteklom mjesecu jahao od Teksasa dovede, do Wyominga. Na sjeveru nije imao cilj, a nije ga bilo ni na zapadu ni istoku. Još nije imao nikakvog cilja, jer bješe u godinama kada mu se činilo da je to u redu.

Kad se jednom ogledao, sunce je na zapadu žarilo iza brda, a tamne sjene već su se počele provlačiti krajolikom. Gradić na jugu nalikovao je gomili ruševina pod oblakom prašine i pare.

Dojahavši do rijeke, zaustavi se pored grmlja. Sjaši, skine sedlo s

konja i povede ga do rijeke da se napije. Sedlo spusti na zemlju i počne spremati logor.

— 0 —

Clyde Reed je sa kćerkom stigao na ranč prije nego što je zanoćilo. Kuća i obori bili su smješteni među brežuljcima nekoliko milja od planina, a u oborima je bila mlada junad i nekoliko tuceta konja.

U dvorištu su ih dočekali stari kuhar Ling Fu i dva kauboja.

Rančer je posjedovao jedva dvije tisuće goveda, koja su boravila na otvorenom, nekoliko milja sjevernije od ranča. Reed je bio zadovoljan. Bilo je to mnogo više nego što im bješe potrebno i smatrao je nepotrebnim da od svoje šestorice kauboj traži neka više rade.

Isprva se veselio novim susjedima. Indijanci, koji su tada još živjeli u brdima, nekoliko su mu puta zagorčili život, pa je bilo dobro da u dolini živi više muškaraca. Indijanci su odustali od napada i nenadano nestali.

Međutim, Bentson se uskoro počeo širiti i kupovati zemlju. Reed, koji nije želio svađu i nije trebao široka prostranstva prerije, bio je potisnut. Bentson je to protumačio kao slabost. Možda je to, uostalom, i bila istina. Jer ostarjeli Clyde Reed nije se želio boriti za zemlju.

Nedavno je Bentson poslao svoje ljude sa stokom u Medicine Bow, gdje će je prodati i kupiti mlada goveda, možda tri puta više nego što ih sada ima. Želio je preplaviti zemlju svojom stokom. Tako je naimе, mislio Reed. To što će Lawrence uistinu učiniti, nije uopće mogao zamisliti. Jer mu nije bilo jasno koliko je Lawrencea Bentsona duboko

pogodilo odbijanje njegove kćerke Cecil.

Već dulje od godinu dana trudio se Bentson oko mlade djevojke, od koje je bio dvostruko stariji. Mislio je da tu razliku u godinama može nadoknaditi bogatstvom i moći i nije shvatio zašto ga Cecil odbija. Sve se više zanosio nadom da će jednom biti njegova... ako zatreba... i silom.

Kola su stigla u dvorište među zgrade i zaustavila se pokraj bunara uz kojega se nalazila drvena skelela s velikom vjetrenjačom. Pomoću te vjetrenjače vodu su crpjeli iz bunara i ona je kroz drvene žljebove tekla do obora, u kojima su se stvorila mala jezerca.

— Brzo doći, jelo još toplo! — pozvao je Kinez, zaustavljajući konje. Na njegovom žutom licu male kose oči i kozja bradica neprekidno su bili u pokretu.

— Nismo mogli brže — reče rančer silazeći s kola.

Andy Grey, vitki Teksašanin, pomogne djevojci.

— Sasvim prljava, gospođice! — reče Kinez. — Doći u kuhinju i oprati toplom vodom!

— Da, odmah ću doći, Ling Fu!

— Ja uliti tople vode, gospođice! — Ling Fu požuri u kuhinju. — A jelo već na stolu!

— Ja ću ispregnuti konje — reče Andy — a namirnice ću odnijeti u kuhinju, gazdo!

Reed je pošao za kćerkom u kuhinju, koja je bila nadograđena s jedne strane prizemne kuće. Sve zgrade bile su izgrađene od debela crnog bora kojeg je bilo mnogo u Windriver Rangeu. Mali prozori bili su ostakljeni; trgovac u Rivertonu

nabavio je to staklo čak iz druge države.

— Evo topla voda — pozvao je Kinez, lijevajući vruću vodu u veliku cinčanu posudu. — Danas ispeći dobre odreske! Već u sobi!

Dodao je Cecil ručnik, a zatim je gurne prema otvorenim vratima sobe. Kada su sjeli, a kuhar je izišao, djevojka reče ocu:

— Predosjećam da će se nešto dogoditi!

— Što?

— Ne znam, ali nemam mira. Posvuda mi se čini da vidim mržnju u očima Lawrencea Bentsona!

— Jednog će dana shvatiti da između neba i pakla postoje stvari koje se ne mogu dobiti novcem ili silom! Stvari koje nisu dohvatljive makoliko se čovjek trudio!

Cecil zaniječe glavom.

— Ne, on to nikada neće shvatiti! A ja osjećam da se nešto događa. Nešto lebdi u zraku!

II

Gotovo istodobno i Lawrence Bentson stiže na svoj ranč. U polumraku pogleda nezgrapnu dvokatnicu s velikim prozorima i bijelo okrečenu. Nekoliko je prilika krenulo prema njemu, ali u mraku ih nije mogao raspoznati, pa pograbi oružje. Onda prepozna svog predradnika Leeta Crosbyja, mršavog, lukavog momka sa stinim žućkastim očima, a zatim i drugu dvojicu. Bili su to momci koje je Jim Walker izbacio iz saluna i koji su zatim hitro odjahali iz grada.

— Što vi tu radite? — upita Bentson, vraćajući revolver u korice.

Jedan od one dvojice zakorači naprijed. Bio je srednje visine, crnomanjast, mračan tip kojemu su guste čupave obrve davale neprijazan izgled.

— Dakle, Black, da čujem — reče Bentson. — Zar ti nisam zabranio da se pojavljuješ ovdje sa svojim ljudima? Ili si to, možda, zaboravio?

— Mojim je ljudima potreban posao. To će biti sada, ili od posla neće biti ništa, Bentson!

— Da, vama je dosadno. — Rančer kimne. — To vas je i potjeralo u grad, zar ne? Vi ste šeptrili! Označene karte skrivaju se samo u rukave i džepove... ako se čovjek nešto razumije u taj posao! Rekao sam vam da izbjegavate Riverton!

— Što je s poslom? — upita Keith Black. Nosio je crno kožno odijelo, a na boku veliki revolver.

Benston sjaše i doda svom čovjeku uzde. Bio je to jedini čovjek koji je ostao na ranču.

Crosby odvede konja u obor, a Bentson odgovori Blacku:

— Pitam se bih li uopće ušao u posao s vama.

Keith Black se naceri.

— Nama nije mnogo stalo do njege, Bentson! Daj nam tri stotine dolara za put pa ćemo otići!

Rančer opsuje. Vidjelo se da je neodlučan. Sve je bio isplanirao. Svoje je ljude upravo zato udaljio da bi ovdje bio u miru, neograničeni gospodar, i da ne bude nikakvih svjedoka. S mukom je uz Crosbyjevu pomoć sakupio u brdima družbu zlikovaca i neopazice ih doveo ova-mo. No nakon što je promatrao događaj u gradu, sada mu se učini da nisu pouzdani.

— Jedan čovjek da vas tako udesi! — dobaci im prijezirno. A Reed ima šest kauboj!

— Kartaš nas je iznenadio — opravdavao se Black. — Mislili smo da ništa nije zamijetio. To se može i drugima dogoditi.

— Upravo tako — doda drugi. — Nama baš nije naročito stalo do tvog posla, Bentson! Daj nam tri stotine dolara, kako je ugovoreno i mi ćemo otići.

— Još niste obavili posao i zašto bih vam dao tri stotine dolara?

— Zato da odemo odavde i da šutimo — odvрати Black. — To je uistinu jednostavno, Bentson.

Leet Crosby se vratio iz obora. Bentson je i dalje bio neodlučan. Nešto u njemu govorilo mu je neka odustane od ostvarivanja planova.

— Što ti misliš, Leet? — upita.

— Ja ne znam što se zbilo u gradu gazdo, ali kraj Reedove stoke redovito su trojica. S Keithom i njegovim prijateljima nas je devet. Mislim da će dati petama vjetra kad započne pucanje i kad primijete da smo premoćni.

Bentson opsuje. Bio je ljut zbog vlastite neodlučnosti. Ni u kom slučaju ne smije biti neuspjeha. Inače je sve bilo uzalud!

— Pa, ti si već sve do u detalje promislio. Koliko ćeš nam to puta još pričati? — upita Keith.

— Ja ne bih previše pričao — reče Crosby. — Bentson je gazda, toliko da znaš, Keith! A budući da ste tako bijedno zakazali u Rivertonu, mora još jednom o svemu razmisliti! Nakon obavljenog posla vi ćete nestati, pa vam je svejedno što će se dogoditi, ali gazda mora i dalje ovdje živjeti.

— Nikakvo čudo, ta i onako će oženiti djevojku — reče drugi momak i podrugljivo se nasmije.

U taj čas Crosby ga dohvati i jednim snažnim udarcem u bradu odbaci do zida. Momak hitro ustane, upravo na vrijeme da primi slijedeći udarac Crosbyjeve ruke u vrat. Začuje se krkljanje, a na oči mu izbiju suze. Zanjhao se poput posjećenog stabla.

— Prestani, glupane! — zagri Keith Black. — Dakle, Bentson, što ćemo učiniti?

— Više nikada nećemo imati tako povoljnu priliku — odvratí ovaj. — Moramo to obaviti. A ja imam samo vas pri ruci. Hajdemo u kuću!

— 0 —

Prasak pucnjeva prolomio se kroz noć, a mali stakleni prozori na kući zazveckaaše.

Clyde Reed podigne glavu s jastuka i stane osluškivati. Činilo mu se da čuje daljnje pucnjeve i prasak bičeva, pa hitro ustane i odjene se.

— Gazdo, stoka bježi! — doviknu kauboj u dvorištu. — Brzo! Požuri-mo!

Reed uzme oružje i požuri napo-lje.

U dvorištu su stajala tri kauboja. Napola odjeveni istrčali su iz sobe. I Kinez je bio ovdje.

Prasak revolvera sve se više približavao, zemlja je podrhtavala pod nogama goveda koja su jurila negdje u tami.

Na vratima kuće pojavi se blije-do djevojčino lice.

— Znala sam da će se nešto dogoditi! Bilo je to u zraku.

U oboru su nemirni konji trčali duž ograde, o koju su povremeno udarali tijelima i kopitima. Prašina se vijala dvorištem.

U daljini su se ponovno čuli puc-njevi. sada... bar se tako činilo... nešto dalje.

Kauboji su potrčali do obora, po-grabili lasa koja su visjela na greda-ma i pošli osedlati konje.

Cecil iziđe iz kuće. Sada je preko noćne košulje imala dugačak kaput; držala ga je objema rukama.

Kinez je pošao za kaubojima i nastojao im pomoći.

— Osjećala sam da će se nešto dogoditi! — šaputala je djevojka ocu.

— Idem s momcima da vidim što se dogodilo, Cecil. Ti ostaješ ovdje sa Ling Fuom!

Pošao je prema oboru a Andy Frey mu dovede osedlanog konja. Reed odmah uzjaše.

Cecil je stajala ispred kuće. U tami se vidjelo samo njeno blijedolice, poput bijele točke.

— Stoka bježi prema brdima! — vikne kuhar.

— Da, Ling Fu, čujem! Pazi na Cecil!

Rančer je s mukom obuzdavao uznemirenog konja.

Kinez nešto odgovori, ali u taj čas konj zarže i riječi se izgube u mraku.

Sada su već i ostali bili spremni. Svi su uzjahali i krenuli.

— 0 —

Nisu dugo jahali kad im u susret dođu neki ljudi. Svi zaustave konje.

Reed tek sada primijeti da je u papučama, i da je odjeven samo u košulju i hlače. U ruci je držao pušku, a revolver je u brzini zaboravio ponijeti.

— To je Pitt i ostali! — reče jedan od kauboja.

Prašnjavi jahači zaustave konje.

— Što se događa? — upita Andy Frey.

— Napadnuti smo! — odvrati Pitt. — Najmanje ih je sedam, osam!

— Bilo ih je devet — doda drugi jahač. — Uspio sam ih prebrojiti.

— Jeste li koga prepoznali? — upita Reed.

— Ne, nijednoga. — Pitt potrese glavom. — Sve se odigravalo vrlo brzo, gazdo! Odjednom su se pojavili i počeli pucati. Evo, okrnulo me po ruci.

Pokazao je razderani rukav i krvavu ogrebotinu na laktu.

— Kradljivci su povelu samo stoku s južne strane pašnjaka — reče Fred, koji je bio uz Pitta.

— Čak bi i za devetoricu bilo previše da su povelu svu stoku — reče Pitt.

— Hajd'mo dalje odluči Reed i potjera konja.

Dok su jahali preko malog brežuljka dalje prema sjeveru, svi su u rukama imali oružje spremno za pucanje. Mjesečina je obasjavala krajolik i stvarala tamne sjene.

Uskoro Reed osjeti u zraku prašinu, koja je visjela kao ogroman jastuk i otežavala disanje. Pucnjevi i prasak bičeva već su odavno zamrli u daljini, no još se činilo da zemlja podrhtava pod brojnim udarcima papaka.

Kad su stigli do doline u kojoj je boravila stoka i gdje su na obroncima brežuljka ležali ostaci logora kaubojja, ugledaše u usjeku između dva brda na sjeveru stoku iz drugog dijela doline kako bježi ovamo.

Reed je posjedovao tisuću i osam stotina goveda, a kako je sada izgledalo, izgubio je polovicu. Još jedan

takav prepad i on će kao rančer biti propao čovjek.

— Čini mi se da neće biti teško slijediti tragove — reče polagano Andy.

— Pucaju sa svih strana — zamišljeno doda Pitt.

— Točno — suglasi se Fred. — Osim toga, već su u brdima. Tamo sigurno imaju sklonište i mogu nas izbrisati kako im se sviđa!

— Tko se boji može se vratiti na ranč — reče Reed i pucne jezikom.

Andy Frey pogleda ostalu petoricu dok je rančer jahao niz obronak.

— Valjda nećete uzmaknuti? — upita.

— Mi smo u njega zato da se brinemo o govedima, konjima i svemu što tome pripada. — odgovori osorno Pitt. — Nije uopće bilo govora o tome da bismo se trebali boriti s kradljivcima stoke.

— Da, tako je — suglasi se Fred. — No to su hladnokrvni momci bez ikakvih kompleksa, a ja bih bio najpodlija kukavica kad bih sada ostavio gazdu na cjedilu!

Polagano opsuje i krene za Reedom, a ostali za njim. Samo se Pitt zadržao kraj Andyja, pogledavajući svoju ruku.

— Prokleta peče — reče polagano.

— Previše misliš na to.

Gledajući stoku koja je u sve većem broju dolazila iz obližnje doline, Andy se upita namjeravaju li banditi oteti i to drugo stado.

Trag je bio jasan i nije ga bilo teško slijediti. U oblaku prašine i pijeska vodio je u pravoj liniji prema zapadu, među brda.

U sivilu jutra sedam je konjanika jahalo širokim klancem. Smjenjivale su se oštre hridine, šljunčani

obronci i brežuljci prekriveni prašinom lave. Klanac se pred jahačima sada sužavao pritiješnjen okomitim, glatkim i vrlo nazubljenim liticama. Stado bješe prošlo ovuda. O tome nije bilo sumnje, jer su se svuda vidjeli jasni tragovi; ljudi su znali da bi to stado od gotovo tisuću goveda mogli slijediti sve do Oregona.

Odjednom se začuje neka buka i ljudi zaustave konje.

— Prokletstvo, računali su s tim da ćemo ih slijediti! — vikne Pitt.

Buku je uzrokovao kamen veličine šake, koji se kotrljao kroz usjeklinu i jurio u dubinu. Padajući, udarao je o stijene, razbijao se i podizao oblak prašine.

Nekoliko sekundi zatim prasnuše hici.

Pitt krikne i savije se u sedlu, a konj mu se propne. Kauboj izgubi ravnotežu i padne na tlo. Krikne još jednom, a zatim ostade nepomičan. Konj pojuri prema suženju klanca, ali ubrzo padne pod kišom pušanih metaka.

Miris baruta uzdizao se iznad stijenja. Meci su i dalje zviždali unao-kolo, pa su ljudi s mukom obuzdaval konje.

— Sjašite! — vikne Andy.

Bacio se s konja, pustio životinju neka otrči dalje i počeo pucati prema stijenama. Prvi se metak odbije i zabije u zemlju nedaleko skupine jahača.

Ostali su pokušavali savladati konje i nisu stigli dohvatiti oružje.

Andy ponovno nabije pušku i opali, iako je od protivnika vidio samo vrhove šešira i svjetlucave tragove ispaljenih metaka.

Dvojica kauboja više nisu mogla obuzdavati konje. Životinje su se bezglavo vrtjele u krugu, a zatim zajedno s jahačima pojure prema istoku.

Napokon i Reed počne pucati.

Odjednom se Frey zgrči, a zatim ispusti pušku iz ruke.

— Andy, što se dogodilo?! — upita Fred i iznenada ga oblije znoj.

Andy je posrtao, opet pograbio pušku i opalio. Ali tada ga opet pogodi metak i on osjeti kako ga iznenada obuzima čudna toplina. Ispali još jedan metak, a onda mu puška ispadne iz ruke i on se sruši na zemlju.

— To je besmislica! — vikao je jedan od posljednje dvojice kauboja koji su ostali uz rančera i pokušavali ubiti makar jednog zlikovca. — Moramo se vratiti, gazdo!

Sada je i Reed uvidio da nema smisla dalje se boriti, jer nije bilo izgleda da će u mraku pogoditi bilo kojega od napadača sakrivenih iza stijena. On dohvati uzde, povuče konja bliže, pa uzjaše. Kauboji uradiše isto.

Napadači su pucali sve žešće; štoviše, izišli su iz zaklona.

Reed i četvorica njegovih ljudi ipak su umakli, zakriljeni maglom koja se počela uvlačiti u klanac. Konji su jurili kao sumanut. Konje su uspjeli obuzdati tek u blizini Windriver Rangea. Zastali su da pričekaju Clydea Reeda koji je zao-stao.

Rančer bijaše potresen posljednjim događajima, a najsnažnije ga se dojmila smrt dvojice njegovih ljudi.

— Ako mislite da će se zlikovci vratiti na ranč, tada spakujte stvari i idite! — Reed je gledao svoje lju-

de stiskajući rukama vrh sedla. — Ako, pak, vjerujete da su se lopovi zadovoljili onime što su oteli, pobri- nite se drugu polovicu stada i saku- pite goveda!

— Zar mislite da bi se mogli vra- titi? — upita Fred.

— Ti ne misliš tako?

— Ne. Bilo ih je devet, znači sto- tinu goveda na svakoga. Ako tu sto- ku prodaju na pruži kod Bear City- ja, svaki će dobiti pozamašnu svoti- cu!

— Otprilike tri do četiri stotine dolara po čovjeku — suglasi se Reed.

— Dakle, vidiš — uzdahne olakša- no Fred. — To im je, valjda, dovolj- no.

Reed je gledao prema brežuljci- ma na istoku, gdje se na obzorju pojavilo rumenilo zore i počelo po- tiskivati ljubičastu boju noćnog neba. Mislio je na svoju stoku, koja bješe obilježena njegovim znakom i koju neće biti lako prodati. Svaka- ko ne u Bear Cityju, ili Medicine Bowu, ili Laramieu. Rekao je to kaubojima.

Ponovno pogleda svoje ljude, raz- mišljajući bi li im rekao svoja stra- hovanja. Ako im ne kaže, prevarit će ih. Zato odluči da im saopći čega se boji.

Ljudi su se šutke pogledavali, kao da žele jedan drugome pročitati misli.

— Razmislite — reče rančer. — Ja se vraćam. Cecil i Ling Fu su sami na ranču.

Ljudi su gledali za njim dok je jahao uz obližnji brežuljak.

— Prokletstvo! — reče Fred. — Vjerojatno uistinu nije lako prodati stoku. Ali zašto su je onda oteli?

— Idi u brda i upitaj ih, ako ih pro- nađeš — odgovori mu Jolan, suho- njavi visoki momak, pljunuvši u travu. — Što se mene tiče, ja osta- jem. Nadam se da neće opet poku- šati. Nisu to valjda učinili iz čiste gluposti. Vjerojatno znaju kako će stoku pretvoriti u novac!

— Zašto ostaješ! — upita Fred.

— Sada je sredina ljeta i do idu- ćeg proljeća neću naći nikakav po- sao na nekom drugom ranču — od- govori Jolan.

— Meni se čini da iza svega stoji Lawrence Bentson — reče Cass, tre- ći kauboj.

— Ali njegovi jahači su sa sto- kom u Medicine Bowu — odvrati Fred.

— Pa što? Ima još jahača. A Bentson želi uništiti gazdu zato što ga je Cecil odbila. Ja mislim da ćemo te momke ponovno vidjeti. Doći će oni i po ostatak stada! Tko zna koliko će vas onda preživjeti!

— Ti, dakle, odustaješ, Cass? — upita Fred.

Cass kimne.

— To nije moj ranč. Za trideset dolara mjesečno ne želim riskirati glavu.

— Ima pravo — suglasi se Ol, četvrti kauboj.

Jolan zaklima glavom.

— Kako ćete to saopćiti gazdi?

— Nikako.

Cass protrlja bradu.

— Trebali bismo dobiti zaradu za samo tri dana. Toga se možemo la- gano odreći. Naše stvari možemo skupiti preko noći, tako da nitko ne primijeti.

— 0 —

Lagano dahtanje konja poremeti noćnu tišinu, a slabo lupkanje do- pre sve do kuće.

Reed je sjedio u dnevnoj sobi, okružen tamom. Kad je začuo zvuk izvana, udaranje remenja i stremena, ustane i priđe prozoru. Zatim ugleda nejasno neku priliku, koja je naglo nestala. Čulo se još samo lagano udaranje kopita, a ubrzo opet zavlada tišina.

Iza rančera zaškripe vrata. On pogleda preko ramena i po blijeđom licu prepozna Cecil, u dugoj spavaćici.

Djevojka prekorači prag i zatvori vrata.

— Oni su uzeli svoje stvari, oče — reče.

— Znam.

Cecil se polako približi, tako da se čulo samo lagano šuštanje noćne košulje.

— Da li su svi otišli?

— Čini mi se. To je njihovo pravo.

— Stoka će se razbježati ako bude bez nadzora, oče.

— Jedva da napušta brežuljak u Sweet Water Creeku i tako će biti dokle god tamo ima dovoljno vode i trave. A toga im neće ponestati.

— A što zatim?

Rančer pređe polagano rukom preko ožnojenog lica.

— Ne znam. Više nisam nikakav suparnik Bentsonu, on to zna. Praktički, već me pobijedio.

— Zar misliš...

Cecil ušuti u pola rečenice.

— Ti ne?

— Njegovi su ljudi na putu za Medicine Bow. To ne može biti varka, jer bi naši ljudi prilikom napada prepoznali bar jednog od njih. — Možda je unajmio ljude. Možda su njegovi kauboji upravo zato poslani na jug kako ne bi bilo svjedoka i kao dokaz da to nije mogao biti on.

— Ako je to istina, kradljivci će se vratiti i odvesti i drugo stado!

— Vjerojatno. A zatim će nam, ako se ne pokorimo, zapaliti kuću. Tada bi Bentson odigrao ulogu našeg spasioca.

Djevojka se ukoči.

— Zar želiš da se pokorimo?

— Ne, Cecil. Do jučer to nisam želio, ne želim ni sada. Ali mi moramo nešto poduzeti. Moramo se braniti!

— Kako?

— Kad bih to znao! Reed je već satima razmišljao o tome.

U hodniku se začula lagana škripa dasaka, zatim je jedna koščata ruka pokucala na vrata, a onda ih otvorila uz laganu škripu.

— Jesi li to ti, Ling Fu? — upita Reed.

— Da, to je Ling Fu — odgovori Kinez, ulazeći u sobu. — Svi momci otišli!

— Čuli smo — reče Cecil. — I nemamo ništa protiv ako i ti želiš otići, Ling Fu.

— Ling Fu ostati, gospodice. Ling Fu kuhati jelo. Možda ljudi opet doći na ranč?

— Ne, oni se neće vratiti. Ni ja se ne bih vratio da sam na njihovom mjestu.

Rančer je neko vrijeme šutio, a onda reče:

— Nevjerojatno. Misli mi se stalno vraćaju na onoga kartaša u gradu, momka koji je onu dvojicu neznanaca izbacio iz saluna i zatim potegao revolver brzinom munje. Znaš koga mislim, Cecil?

— Da, oče, znam. Zar misliš da bi nam on mogao pomoći?

— Ne, Cecil. Zašto bi on nama pomogao? Hajde, vrati se u krevet,

a ja ću dalje razmišljati. Možda ipak postoji neki izlaz!

Kinez iziđe iz sobe. Cecil ustane i pogleda oca. Kako nije podizao glavu, ona šutke iziđe. Vrata su zaškripala i lagano se zatvorila za njom.

— Kartaš! — mrmljao je rančer.

— Kartati! — Ustao je i ukočeno se kroz prozor zagledao u mrak.

— Kartati... to je ono!

III

Lemmon, poslužitelj u salunu, brisao je ostakljenu tezu i slagao čaše kad je Reed ušao i upitao za kartaša:

— Ne, nema ga. Otišao je — reče i podigne glavu.

— Otišao?!

Reedu su od iznenađenja ostala otvorena usta.

— Da, odjahao je. Šerif ne želi ljude njegova soja u gradu. Oni privlače svađe kao svjetlo leptire. Znaš to i sam.

— Tako dakle, otišao je.

Rančer se zamišljeno zagledao u zid pored police s bocama, koji je u sivilu jutra bio obasjan snopom sunčevih zraka.

— A kuda je krenuo?

— Prema sjeveru. Možda bi ga mogao naći u Fort Walla. Vozar poštanske kočije pričao je pred nekoliko tjedana da je vojska zaposjela tvrđavu kompanije Bay. Međutim, tamo sigurno još postoje trgovci i neko svratište, a vjerojatno dolaze trgovati i Dakota Indijanci. Možda je tamo povoljna okolina za kartaša!

— Fort Walla — mrmljao je stari rančer.

— Što želiš od njega, Reed?

— Što kažeš?

Točiteljve riječi nisu doprle do Reedove svijesti, tako da je upitno gledao čovjeka za tezgom.

— Što želiš od njega? — ponovi pipničar.

— Ah, to. Želim ga samo nešto upitati. — Reed se okrene i iziđe iz saluna.

Šerif Hill stajao je pred svojim uredom i gledao unaokolo. Kad je ugledao rančera, mahne mu rukom i dovikne:

— Moramo sastaviti zapisnik!

— Zbog čega?

Debeljko rumenog lica prijede ulicu i stane u sjenu krova iznad trijema.

— Što si rekao?

— Pitao sam zbog čega — odvrati Reed. — Želiš mi pomoći?

— Trebao sam odmah biti obaviješten o tome, tada...

— Tada ne bi bilo ništa drugačije — osorno odvrati rančer. — Ti se brineš samo za ono što se događa u gradu, a ono što se vani događa, tebe se ništa ne tiče!

Reed siđe s trijema, odveže uzde svoga konja i povede ga niz ulicu.

— Tvrdoglavac! — mrmljao je šerif, iako je znao da u biti ne može pomoći rančeru.

Pred kućom suca Josepha Odgena Reed je još vezivao konja za gredu kad se na vratima pojavi sudac i kimne glavom.

— Već sam čuo, Clyde. Prokleta svinjarija!

Reed se popne uz dvije stube što su vodile u kuću, a sudac, koji je bio deset godina stariji od njega, povede ga u kuću. Sjeli su u dnev-

noj sobi za stol, a Reed se zagleda u portret sučeve žene, kojega je sudac Odgen osobno naslikao. Uzdahne, teško, jer se sjeti da su njegova i sučeva žena umrle iste godine; to se zbilo prije pet godina.

Sudac je sjedio rančeru sučelice.

— Misliš li da iza svega ovoga stoji Bentson?

— Da.

— Ako je uistinu tako, onda je toliko lukav da se to nikada neće dokazati!

— Sigurno je sve vrlo jednostavno. Unajmio je revolveraša, a svoje je ljude udaljio s ranča. Na posjedu je osim njega još samo predradnik Crosby, no njemu se isto tako malo može vjerovati kao i Bentsonu.

— Neobično je da baš predradnik nije prisutan kod tjeranja goveda — suglasi se sudac — ali to nije nikakav dokaz.

— Nisam ni došao zbog dokaza.

— Nego, zašto?

Clyde Reed se maši pod prašnjavi kaput, izvadi nekoliko puta presavijeni dokument i rasprostire ga na stolu.

Sudac se namrštio, a rančer izvadi iz džepa još neki nacrt pa i njega pažljivo raširi po stolu.

— Što je to? — upita zbunjeno sudac, gledajući papire. — Zar želiš prodati? Ne znam nikoga tko bi se za to zanimao.

— Nikakvo čudo — odgovori stari rančer s jetkosti u glasu. — Farmeri koji su prije živjeli među brdima već su davno nestali. Tko bi sada tamo uložio makar i jedan dolar? Ne, ne tražim kupce.

— Što, dakle?

Reed prijede kažiprstom desne ruke preko skice koja je označavala njegovo imanje.

— Želim ga podijeliti.

— Podijeliti?!

— Da, podijeliti.

— Ne razumijem. — Sudac podigne glavu. — Kako, podijeliti?

— Želim vratiti ispravu o vlasništvu i umjesto nje dobiti druge dvije... jednu za sjeverni dio s livadom i starom kolibom uz Sweet Water, drugu za južni dio s ostalim livadama i zgradama ranča.

— Zaboga, zašto?

— To je moja tajna!

— 0 —

Salun u Fort Walla bio je uvijek mračan, slabo osvijetljen. Uz jedan zid protezala se dugačka tezga od tamnog drveta. Iza nje stajao je ćelavi poslužitelj, a pored njega jedna se rđokosa djevojka nehajno naslonila na zid. Na jednoj šipki, koja je izvirivala iz police s bocama, sjedio je gavran. Oči su mu svjetlucale u polumraku, a povremeno bi ispuštao grlene glasove koji su nalikovali psovkama.

Jim Walker sjedio je za stolom, prekrivenim zelenom čohom, nehajno naslonjen na stolac, i promatrao momke koji su sjedili pored njega. Ta su dvojica pogledavala u svoje karte i namigivala jedan drugome misleći da Walker to ne primjećuje.

— Što sada? — upita Jim, stavljajući jedan dolar na stol.

— Ja sam već dovoljno izgubio — reče jedan, sakupi karte i odgurne ih od sebe.

— Mislim da prihvaćam — odgovori drugi, pa i on položi dolar na stol.

— Prijevera! — zakriješti glasno gavran.

— Felikse, zatvori kljun! — Rđokosa zijevne, pri čemu se bore na

njenom licu udvostruče, a debeli sloj šminke nabora.

— Prijevera! — zakriješti ponovno ptica.

Djevojka sočno prekune, pograbi stare novine i zamahne prema ptici. Feliks zamahne krilima, uzleti, preleti prostoriju i malo dalje sleti. Grakćući, skupi krila i ostruže kljunom o jednu čašu, pri čemu se začuje neobično struganje.

— Što li je toj ptičurini danas? — upita djevojka.

— Pusti ga na miru! — procijedi gostioničar.

— Dolar... i još deset — reče Jim i baci na stol novac.

— Sada će te operušati — reče igrač koji je odložio karte.

— Misliš? — upita ga drug, nakrivivši glavu.

— Kladim se!

— Prokletstvo, što imaš u ruci, prijatelju?

Jim se nasmije.

— Položi na stol deset dolara, pa ćeš vidjeti, Bogart.

— Možda samo blefira!

— Prijevera! — zakriješti ponovo gavran, zamahujući krilima.

— Kako on to zna govoriti? — upita Jim.

— Ovu riječ nedvojbeno zna. — Bogart se naceri. — Zar doista imaš nešto u šaci?

— Prekini, sve će ti uzeti — reče drugi igrač, ustane od stola i polako krene prema vratima. — Idem odspavati.

— Hej, zapovjedniče, što se to događa? Već tjedan dana ne vidjesmo Indijance!

— To ne znam ni ja — odvrati osoran glas.

— Čovjek bi ovdje mogao umrijeti od gladi — reče trgovac, odgurne nogom vrata i izađe iz saluna.

— Prijevera! Prijevera! — kriještao je gavran, mašući krilima.

Vani se začuje dahtanje konja, a promukli glas upita:

— Ima li ovdje neki kartaš?

— Zar imaš previše novaca? — Trgovac se nasmije. — Jedan sjedi unutra, no taj će ti uzeti sve što imaš u džepu!

— To mi baš odgovara! Želio bih odigrati koju partijicu!

— Tko ste vi? Nisam vas nikada vidio ovdje — nastavi osoran glas.

— Zar vas se to tiče?

— Ja sam ovdje zapovjednik, do vraga!

— Ah, tako! Oprostite... ja sam Clyde Reed.

— Nikada vas nisam vidio.

— Ni ja vas.

Začuje se škripa sedla, a konj zarže.

— Odustajem — reče drugi trgovac u salunu, sakupi karte i baci ih na hrpu ostalima.

I Jim odloži karte, ali ih povuče natrag prije nego što ih je trgovac mogao podići i pogledati. Trgovac ustane, a Jim uzme novac i stavi ga u džep.

U taj se čas otvore vrata saluna i na njima se pojavi Clyde Reed.

— Prijevera! — Gavran zamahne krilima i ponovno ostruže kljun na staklo.

— Ako želite da vam netko oguli kožu, onaj momak će to vrlo rado učiniti! — Bogart prođe pored rančera i izađe iz saluna.

Jahač sav prašnjav pride bliže.

U Rivertonu Walker nije zamijetio Reeda, pa ga sada nije mogao prepoznati. Sjedio je naslonjen na

stolac i gledao došljaka. Upoznao je mnoge ljude koji su bili žrtve karata da ga nije začudilo što čovjek traži razonodu u kartanju.

Reed je promatrao Jima kroz poluzatvorene vjeđe.

Uistinu imaš previše novca, djedice? — upita znatiželjno djevojka iza tezge, koja je sada nastojala izgledati privlačno.

— Prijevara! Prijevara! — kriještao je gavran.

Djevojka prekune... bila je to kletva dostojna kočijaša... dohvati čašu i baci je prema gavranu. Čaša okrzne pticu. Ona se zanjiše na šipki, nekoliko crnih pera padne na pod, a zatim zamahne krilima i nestane u tamnom dijelu prostorije. Čaša se bila razbila u štotinu komadića.

Reed se približi kartaškom stolu, prekrivenom otrcanom zelenom tkaninom na kojoj je bilo nekoliko rupa.

— Vi ste kartaš?

— Da, ali ja kartam više zbog razonode nego iz strasti. Nadam se da shvaćate što mislim!

— Da, da.

Rančer sjedne, skine šešir i položi ga na stolac pored sebe. Izgledao je umorno i utučeno sav prašnjav.

— I ja sam kartaš — odvrati.

— Uistinu?

— Pred dva dana u Rivertonu sam na kartama dobio jedan ranč... To jest lijepi komad zemlje s brežuljcima i rječicom, a tamo treba da je i neka koliba.

— Što ne kažete?!

Reed se nagne naprijed. Ridokosa, koja se sagnula da pokupi krhotine razbijene čaše, iznenađeno zastane i zagleda se u starca.

Reed izvuče iz džepa papir, rasprostire ga na stolu i poravna rukom.

— Eto, vidite, već je i prepisano na moje ime. Ne znam što da s tim počnem. Rado bih to prodao. Stotinu dolara!

Djevojka priđe stolu, uzme dokument, pogleda ga i pođe prema vratima.

— Hej, čekajte! — vikne Reed. — Što ćete s tim?

— Ne brinite, neću pobjeći! Pokazat ću to zapovjedniku, da provjeri pravovaljanost papira i pečata.

— Ah, tako. — Reed se opusti na stolcu, a onda upita Jima:

— Želite li vi, slučajno, kupiti taj komadić zemlje?

— Nisam nikada razmišljao o tome da postanem rančer.

Gavran je šetao po tezgi i udarao kljunom po krhotinama čaše.

— Zemlja leži ispred Windriver Rangea — objašnjavao je Reed — uz potok Sweet Water. To je vrlo lijepa zemlja... tako barem kaže šerif u Rivertonu. Plodna je cijelu godinu, jer u rječici tijekom cijele godine ima vode. Uistinu ne znam što ću s tom zemljom! U mojim godinama više se ne mogu odlučiti za uzgajanje stoke.

— Zašto ne? — upita Jim. — Ja sam mislio da se to radi upravo kad je čovjek stariji!

— Možda kad vam je trideset, no kad ste prešli pedesetu, mislite drugačije!

Djevojka se vratila, položila papir na stol i rekla:

— Dokument je uistinu pravovaljan. Štoviše, zapovjednik poznaje potpis.

— Hoćemo li za ovo igrati, gospodine...? — upita rančer.

— Jim Walker.

— Ja sam Clyde Reed. — Starac je proučavao sugovornikovo lice, ali nije mogao na njemu pročitati nikakav znak prepoznavanja.

— Uistinu ne znam da li to želim — neodlučno će Jim. Neodlučnost je inače bila rijetkost u njega.

Reed je već uzeo karte i počeo miješati.

— Jim Walker, pa rančer! — prijezirno će djevojka.

— Prijevara! Prijevara! — kriještao je gavran i preletio jedan krug prostorijom.

Rančer je podijelio karte i odgurnuo dokument u stranu.

— Uistinu ne znam... — počeo Jim.

— Tamo su livade zelene, ima strmih litica, izvora i divljači koju je lako loviti. Indijanci su se sasvim povukli iz tog područja i s njima više nema nikakvih problema. A tu je i bistri potok za napajanje stoke, za kupanje i...

— Pričate kao da tu zemlju dobro poznate — prekine ridokosa Reeda.

— Pa, pogledao sam je. Ali, kao što sam rekao, ja sam prestar za to.

— A ako bismo mi zajedno...

Jim ušuti, jer mu se i samom učinila neostvariva zamisao da nešto započne stvarati s takvim ostarjelim čovjekom.

— Ne. — Reed zanijeće glavom. — Ono što je vama potrebno..., jest žena.

— Ja na primjer! Djevojka je gledala Jima sjajnih očiju, pokušavajući iskoristiti priliku.

— Polagano stječem dojam da više ne odlučujem sam o svojoj sudbini — reče Jim.

Prije nekoliko dana, kad je morao onako naglo odjahati iz Riverтона i prenočiti pod vedrim nebom, želio je nešto takvo, a sada je oklijevao. Osjećao je da je u cijeloj toj priči nešto nejasno. Reed nije kartaš, to je odmah uočio. Uvidio je da se čovjek bilo iz kojeg razloga, želi riješiti tog dokumenta.

— Što oklijevate, Walker?

— Pitam se što je trulo u cijeloj toj priči.

— To je ispravan dokument!

— Da, to je i zapovjednik potvrdio! — oglasi se djevojka. — Da ja igram umjesto tebe?

— Igrat ću samo protiv njega — brzo odvrati Reed.

— Prijevara! — zakriješti gavran.

Gostioničar zaobiđe tezgu, s bocom i čašom u ruci, i pride Reedu.

— Zar nećete najprije nešto popiti? Čini mi se da ste prvi put ovdje?

— Ah, oprostite.

— Ništa zato! — Pipničar napuni čašu i stavi je zajedno s bocom na stol.

— Dakle, Walker, što je?

Jim dohvati karte i položi na stol nekoliko zlatnika koje je izvadio iz džepa.

— Ovo je moj ulog. Pristajete?

— Pristajem.

— Polako, djedice! Najprije prebrojite!

Djevojka htjede uzeti zlatnike, ali je Reed udari po ruci.

— Makni šape, draga moja!

Djevojka se skameni. Jim se slabo smiješio.

— Prijevara! Prijevara! — kriještao je gavran sa svoje šipke.

Jim pogleda karte: imao je dvije devetke, dva kralja i damu. Dok je

razmišljao da položi samo damu ili priloži i devetke, rančer reče:

— Nemam ništa. Predajem se!

— Želite opozvati igru? — upita Jim.

— Ne, vi ste dobili.

— Ali vi i ne znate što imam u ruci, gospodine!

— U svakom slučaju više nego ja!

Reed baci karte na stol i pomiješa ih s ostalima.

Jim skupi karte i spusti ruke na stol.

— Veselite se! Vi ste pobijedili! — reče Reed, gurajući dokument i zlatno prema Jimu.

— To je ipak smiješno! — promrmlja gostioničar. — A još nije ni popio ovaj viski!

Reed uzme čašu i nadušak ispije. Činilo se da mu je laknulo. Izgledao je mlađi nego prije nekoliko minuta.

— Tako, sada bih 'mogao nešto prigristiti! Dva sočna odreska i prženi krumpir baš bi mi prijalo. A dobro bi mi došla i soba da prenoćim.

Jim je spremio zlatnike u džep i sada je proučavao papir.

— U suca Josepha Odgena u Rivertonu možete to prepisati na svoje ime, gospodine Walker. Ja ću vam dati izjavu da zemlja pripada vama.

Jim savije papir i pogleda starca.

— Zar nešto nije u redu? — upita Reed.

Kartaš se nasmije.

— To biste vi trebali znati, Reed!

— Sve je u redu i potpuno ispravno!

— 0 —

Kad je Walker idućeg jutra ušao u salun, gavran je sjedio na šipki i mahao krilima.

— Prijevara! Prijevara! — zakriješti odmah.

Jim prođe pokraj tezge i sjedne za stol pored prozora. Kroz prozor se vidjelo dvorište obasjano suncem, velike gospodarske zgrade od drveta i dio utvrde sa stražarnicom iznad ulaza. U dvorištu je bilo nekoliko vojnika u plavim uniformama. Vrata utvrde bila su otvorena, a dvojica trgovaca spremala su zavežljaje krzna, koja su trampila s Indijancima za pokrivače i staklene bisere.

Gostioničar ude zijevajući.

— Ah, starac ima živaca! Usred noći me digao iz kreveta da mu kuham kavu!

— Zar je već otišao?

— Jasno.

Jim ispruži noge ispod stola.

— Sve me više zanima cijela priča!

— Kavu?

— Da.

Gostioničar se vrati u kuhinju.

— Prijevara! Prijevara! — upor-
no je ponavljao gavran.

— Pokušaj jednom nešto drugo!
— ljutio se Jim.

Ridokosa se djevojka pojavi na vratima, zastane, a onda pođe do tezge i nehajno se nasloni na nju.

— Odjahao je prema jugu — reče.

— Kada?

— Pred dobar sat. Što ćeš sada?

— Poći ću u Riverton i prepisati zemlju na svoje ime, a zatim pogledati svoje imanje.

— Možda ta zemlja uopće ne postoji. Ili te žele namamiti u Riverton.

— Zašto? Djevojka sliježe ramenima.

— Ne znam koliko imaš neprijatelja i što oni smjeraju. U svakom slu-

čaju, više me ne zanima da pođem s tobom. Vjerojatno su ti namjestili stupicu.

Jim je već i sam pomislio na to. Ipak, činilo mu se previše naivno.

— Fanny, dođi ovamo i pomogni mi! — pozove gostioničar iz kuhinje.

Djevojka pođe. Gavran uzleti ispred nje i smjesti se na najvišu policu.

Fanny donese iz kuhinje kavu, kukuruzni kruh i šunku, pa sve stavi pred Jima. Zatim se ponovo nasloni na zid i prekriži ruke na grudima.

— Moraš ipak priznati da je sve pomalo čudno. Stari je želio izgubiti, kako bi se riješio dokumenta. Pa, mogao ga je isto tako poderati i uštedjeti si put ovamo! Jer on je dojahao s juga, a tamo je i krenuo.

— Tko to kaže?

— Pitala sam stražare.

Fanny sjedne pored Jima i natoči kavu.

— Moraš upotrijebiti sav svoj razum, jer ovo bi ti mogla biti posljednja kava u životu!

— Prijevara! — graktao je gavran.

— Njega ću uskoro ušutkati — promrmlja djevojka.

— Bolje da ga pustiš u miru ili ćeš imati nepotrebnih neprilika s gazdom!

Jim srkne kavu.

— Prija ti?

— Da, dobra je.

Djevojka je kimala glavom.

— Mislila sam da si mnogo pametniji, a manje radoznao, Jim!

— Prijevara! Prijevara! — javljao se gavran.

Djevoja priđe tezgi i dohvati čašu. Gavran dođe na rub police,

raširi krila i poleti nisko iznad djevojkine glave. Ona ga je pratila pogledom, uzdignute ruke u kojoj je bila čaša.

— Ovaj ćeš puta platiti! — vikao je gostioničar iz kuhinje.

Djevojka spusti ruku.

Deset minuta nakon toga Jim je izašao iz saluna i pošao u staju po svog konja.

Dok je jahao kroz utvrdu, djevojka je stajala ispred saluna. Njena riđa kosa žarila se pod zrakama sunca. Jim podigne ruku u znak pozdrava, a ona mu mahne i vikne:

— Staviti ću cvijeće na tvoj grob... ako ga nađem!

IV

Iako je od Fort Walla do Riverton bilo samo petnaest milja, Walker je tek poslijepodne stigao u grad.

Nije zurio. Mjestimice je slijedio rijeku i nekoliko puta dopustio konju da se rashladi. Nemilosrdna žega posljednjih dana i dalje se nastavljala, tako da je zemlja već imala duboke raspukline. Nad gradom je visio oblak prašine i pare.

Jim je polagano jahao ulicama, a onda skrene u uličicu i skloni se s konjem u sjenu visoke zgrade u kojoj bješe salun, što se protezala sve do ugla. Na uglu zastane i ogleda se.

Šerif ga odmah prepozna i prijeđe ulicu.

— Što sam vam bio rekao? — upita ljutito Aaron Hill, a lice mu oblije rumenilo.

— Ovdje moram srediti neke stvari, šerife. Žao mi je što me smatrate nepriličnom osobom. Nego, gdje mogu naći suca Odgena?

— Suca? Što vi imate sa sucem?

— To ću njemu osobno reći, šerife. Dakle, gdje ga mogu naći?

Hill pođe malo unazad i pokaže ulijevo.

— Tamo gore, treća kuća iza dućana.

— Hvala, šerife!

Jim dotakne rukom obod šešira i krene dalje. Najprije zastane pred javnom konjušnicom sjaše i uvede konja. Unutra skine sedlo sa životinje, napuni vedro vodom i stavi u jasle nešto sijena. Kad je to završio, pojavi se konjušar. Pospano žmirkajući, pruži ruku i reče:

— Pola dolara na dan.

— Vjerojatno ću krenuti dalje za sat-dva.

— Tada petnaest centi, gospodine!

Jim pruži novac i upita:

— Poznajete li, možda, nekog Clyde Reeda?

— Tko ga ne bi poznavao!

Jim dade čovjeku još deset centi.

— Da li je taj Reed jednom posjedovao neki ranč, farmu ili komad zemlje kod Laramie Rangea?

— Ima ga i sada... ranč, zapadno od grada.

— Tako, dakle. — Jim je zaprepasteno zurio u čovjeka. — To je zanimljivo! — promrmlja zatim.

Konjušar spremi novac.

— Želite li još što saznati?

— Imate li još što za kazati?

— Možda.

Jim mu dade još pola dolara. Čovjek zagriže u novac i pomno ga promotri.

— Pravi je.

— Da, izgleda tako.

Čovjek spremi novac u džep, pa počne pričati:

— Reed ima ljupku kćerku. Zove se Cecil. Visoka je, smeđe kovrčave kose. Dvadeset i tri su joj. Možda ste je već i vidjeli.

— Da?

— Kad ste posljednji put bili ovdje i izbacili onu dvojicu iz saluna. Sjećate se?

— Naravno.

— Dok se to događalo, Cecil je sjedila na kolima ispred trgovine. Mora da ste je vidjeli, gospodine!

Jim skine plitki šešir s glave i stane se češati.

— Slabo se sjećam. Nego... Da li je Reed već dugo u ovom kraju?

— On je ovdje bio prvi rančer u krugu od stotinu milja. Bentson je došao mnogo kasnije.

— Tko je Bentson? — upita brzo Jim.

— Lawrence Bentson je najžešći Reedov suparnik... to jest, zapravo više i nije. Bentson je, naime, protjerao samo došljake. To uostalom čine svi rančeri koji se žele proširiti. Vjerojatno protiv Reeda nema ništa jer želi oženiti njegovu kćerku.

— Vidi, vidi — reče Jim i stavi šešir ponovno na glavu. — Znae li još što o Reedu?

— Prije nekoliko dana kradljivci su otjerali u brda pola njegova stada. Reed je to osobno ispričao šerifu. Slijedili su pljačkaše do Windriver Rangea. Tamo su bili napadnuti i dva su kauboja poginula. Shjedeće noći ostali odoše... mislim da razumijete što želim reći.

— Znam. Da li je Reed sam sa kćerkom na ranču?

— S njima je Ling Fu, kuhar.

— A tko nadzire ostatak stada?

Konjušar sliježe ramenima.

— Bog ili vrag... tko bi to znao!

— Mnogo ste mi pomogli. Hvala!

Jim iziđe iz konjušnice i krene ulicom. Počinjao je shvaćati zašto je dobio dokument. Reed je bio svjedok kada je onomad izbacio one momke iz saluna i više je volio polovinu zemlje pokloniti nego cijelu izgubiti.

Stigao je do sučeve kuće, pokucao i ušao.

Sjedokosi je muškarac bio zbunjjen kad mu je Walker rekao zašto je ovdje, kao i svi koji su se suočili s nečim neobičnim.

Starac pokaže rukom stolac i Jim sjedne.

— Da li je sa dokumentom sve u redu? — upita Jim.

— Jeste.

— Sada mi je lakše — reče Jim, pa pomno objasni što se zbilo.

Sudac je odglumio da ni o čemu nema pojma. Prepisao je dokument na Jimovo ime i naplatio taksu od pet dolara, a stari je dokument zajedno s Reedovom izjavom odložio u ormar pored prozora pun spisa.

Jim ustane i zahvali sucu. Čekao je, nadajući se da će starac još nešto reći, ali ovaj ga je šutke promatrao.

— Hm... dakle... još jednom hvala, suče!

Odgen ga isprati do kućnih vrata i Jim iziđe.

Vrata se za njim zatvore.

Šerif iziđe iz sjene što ju je činio krov nad trijemom ispred saluna i pažljivo pogleda niz ulicu. Zvijezda na njegovu kaputu svjetlucala je na suncu poput zrcala. Jim je želio izbjeći susret s njim. Međutim, bio

je gladan, a u Rivertonu je bio samo jedan salun. Zato odlučno prijeđe ulicu i pokuša proći pored šerifa. Međutim, Hill ga čvrsto uhvati za rame i Jim stane.

— Što još želite, šerife?

— Ne želim kartaše u gradu, gospodine!

— To ste već kazali!

— Dajem vam rok od tri sata, a nakon toga ne želim vas više vidjeti ovdje!

— Dobro!

Šerif makne ruku s Jimova ramena.

— Može se dogoditi da ću češće navraćati ovamo. Naime, vlasnik sam dijela zemlje Clydea Reeda, na zapadu. Čovjek mora ponekad u grad da...

— Čega ste vlasnik?!

— Dijela Reedova ranča. Otprilike polovice.

— Zar se šalite sa mnom?

— Pitajte suca Odgena ako mi ne vjerujete! On je prepisao ispravu.

Jim pođe pored šerifa i uđe u salun.

— 0 —

Walker je prešao brežuljke i ugledao raštrkana goveda; prema skici, bila su na njegovoj zemlji.

Kad je sunce već bilo blizu planina na zapadu, stigao je do kolibe koja mu je pripadala. Bila je to niska, crvotočna građevina sa savinutim krovom.

Jim sjaše i pokuša otvoriti prozorski kapak. No jedva ga je dodirnuo, a ovaj se otkinuo, pao na zemlju i raspao u nekoliko dijelova. Na prozoru je, umjesto zavjese visjela bizonova koža i zastirala pogled u unutrašnjost.

Jim pođe do vrata i odmakne gredu što je ležala u debelim drvenim

utorima. Otvori vrata i osjeti miris plijesni. S krovnih greda ospe ga prašina, a jedan štakor hitro šmugne u rupu ispod stražnjeg zida.

Namještaj u kolibi sačinjavalo je nekoliko sanduka i ležajeva, na kojima su bile otrcane kože. Morat će nabaviti nove kože i pokrivače ako zaželi neko vrijeme ovdje boraviti.

Iziđe, zatvori vrata i ponovo uzjaše, pa potjera konja, prema jugu.

Nakon pola sata jahanja ugleda krovove ranča. Zaustavi konja, veliku životinju širokih grudi koja se odazivala na ime *Rebell*. Pogled mu je prelazio preko imanja. Vjetrenjača je stajala nepomična. Iznad obora s konjima bio je oblačić prašine.

Jim sjaši i niz obronak krene prema zgradama.

Kad je ujahao u dvorište, Reed iziđe iz kuće. Odmah prijeđe trijem i siđe u dvorište.

Rančer nije bio začuđen ni iznenađen što ga vidi ovdje i Jim shvati da je starac računao s tim da će on u Rivertonu saznati sve pojedinosti.

— Hej!

Na vratima kuće pojavi se vitka djevojka kovrčave smeđe kose i velikih očiju. Kroz kuhinjski prozor provirivao je Kinez.

— Zar vas nisam vidjela u Rivertonu? — upita djevojka.

— Da, gospođice, to sam ja. Kar-taš! — Jim se nasmije.

— Zove se Jim Walker — reče Reed. — Mogu li vam pomoći, gospodine?

— Želim li stanovati u kolibi, bit će mi potrebni pokrivači i kože, gospodine Reed. Mislim da mi, uz sve ostalo, možete i to dati.

— Naravno! Znači, sve znate?

— Čini mi se.

Reed kimne, uđe u kuću i dozove Kineza. Zatim ponovo iziđe i objasni:

— Ling Fu će vam kolima dovesti sve što vam je potrebno, čak i nekoliko lonaca, posuđe i ostalo.

— Vrlo ste ljubazni.

— Pa, sada kad ste sve saznali, možete poderati ispravu, sve napustiti i vratiti se u Fort Walla, Walker. Nitko vas neće zadržati, a niste ni izgubili mnogo vremena... samo dvadeset i četiri sata!

— Odlučio sam da nekoliko dana ostanem u kolibi, gospodine Reed!

— To sam i mislio.

Jim se prijateljski smiješio.

— Da, još nešto, Reed. Vaša su goveda na mom imanju.

— Na njegovu imanju?! O čemu on to priča, oče? — upita djevojka.

— Poslije ću ti objasniti, Cecil. Ovo je moja kćerka, gospodin Walker!

Jim se nakloni.

— Neću vas više zadržavati. Hvala vam za pomoć.

Povuče uzde konja i krene. Za njim ostane samo oblak prašine.

— Što se to događa, oče? — upita djevojka.

— Sve ću ti objasniti, Cecil. Uđimo u kuću!

— 0 —

Djevojka je nemirno šetala, a rančer je sjedio uz kamin.

Ling Fu je vani utovarivao u kola posuđe, pokrivače, kože i jednu staru škrinju. Kad je završio, uđe i još jednom upita:

— Da li je sve u redu, gospodine Reed?

— Da, sve je u redu. Ne trebaš se bojati Walkera, Ling Fu. On će nam pomoći u nevolji... uvjeren sam.

Kinez iziđe, popne se na sjedalo i mahne bičem. Kola krenu i nestanu u sumraku.

Cecil zapali šibicu i prinese je svjetiljci. Sobom se razlije ugodna svjetlost.

— I ti smatraš da je bilo ispravno pokloniti polovicu imanja?

— Da, bilo je. Iznenaden sam što se kradljivci nisu već odavno pojavili da odvedu i drugu polovicu stada.

— Zacijelo moraju najprije skloniti prvi dio — odvrati djevojka.

— Sigurno, Cecil.

— Hoće li Bentson saznati što se zbilo?

— Uvjeren sam u to. Čim prvi put ode u Riverton, ljudi će mu reći. Tada će poželjeti da vidi čovjeka koji mu je postao susjed.

— Oče, prevario si Jima Walkera!

— Znam. — Starac ustane. — No on može otići ako misli da se ne isplati boriti za lijepi komad zemlje.

Rančer pride prozoru i zagleda se u mrak.

Misliš da to neće uraditi?

Starac zaniječe glavom.

— Ostat će. Vidjet će ljepotu ove zemlje i zavolet će je. On nije kartas u pravom smislu riječi.

— Kako to misliš?

— Mislio sam kako će odmah pristati na kartanje za tu zemlju, da bi je dobio. Ipak, takav komad zemlje prilična je vrijednost. Ali nije htio. On nije čovjek koji bi druge želio iskoristiti.

— Želiš reći da je pošten?

— Upravo to, Cecil. I zato će ga smetati nepravda na koju će ubrzo ovdje naići. Možda već sutra.

— Kako?

— Ako Lawrence Bentson danas ode u Riverton... a to je vrlo lako moguće... Jim Walker će ga sutra sigurno upoznati. Onakvog kakav Bentson zapravo i jeste!

V

Zavijanje vukova razlijevalo se kroz noć u takvoj blizini da se Jim ponovno probudio. Nije više izdržao u krevetu. Ustao je, uzeo pušku i izišao Prozorski kapak još se više smrvio kad je nagazio na njega. Nekoliko goveda sišlo je s brežuljaka u dolinu i sada su stajala u blizini kolibe, kao da traže zaštitu pred vukovima. Jim pogledom potraži grabežljivce, ali ih nije mogao spaziti. U noći su se ocrtavali samo obrisi vrhova brežuljaka i sjajno stijenje iza Creeka; ostalo je sve bilo obavijeno neprozirnom tamom.

Neko je vrijeme promatrao dolinu, zatim uđe u kolibu, zaključa vrata i legne na nove kože koje je Kinez dovezao. Razmišljao je o ljudima na ranču koji su, očito, ugroženi, a ne mogu naći kauboje, ili se drugačije oduprijeti protivniku. On bi im morao pomoći. Kao plaću za to primio je polovicu imanja... ili će poslije biti isplaćen metkom zlikovca. To sada nije mogao znati.

Okrene se na bok, zaklopi oči i pokuša prestati s razmišljanjem. Misli su mu se polako zamagljivale, zavijanje vukova se udaljilo i on naposljetku zaspi.

Kad se probudio, sunce je na istoku već bilo visoko i slalo je sjajne zrake na zemlju.

Iziđe iz kolibe, protegne se i zijevne.

Plavo nebo izgledalo je kao da je svježije umiveno, a u travi se ljeskala rosa, koja je davala varljiv izgled iako već tjednima nije padala kiša. Jim se vrati u kolibu, pričvrsti opasač i teški Colt 45, pa ponovo iziđe. Pođe prema potoku i zagazi u njega. Kristalno bistra voda bila je čak u sredini samo do koljena, a na dnu su se razabirali i najsitniji kamenčići. Jim se sagne i umije se. Kad je podigao glavu, ugleda na jednom brežuljku, istočno odavde, dva konjanika. Jahači su se oštro ocrtavali na blještavom suncu.

Pođe do kolibe i obriše se šarenom košuljom. Jahači su silazili niz brežuljak i brzo se približavali. Jim je znao da je jedan od te dvojice Lawrence Bentson. Kinez mu je sinoć točno opisao glavnog protivnika. Sada se sjetio da je tog čovjeka vidio u gradu. Drugi je jahač zacijelo Leet Crosby, mršav, prepreden momak, kome je lice uvijek razvučeno u podmuklu grimasu.

Jahači su stigli do kolibe Bentson je odmah prozborio:

— Jeste li vi Jim Walker?

— Da, to sam ja. — Jim se prijazno nasmije.

— Ah!

Bentson sjaše. Bio je visok, krupan. Kratki jahači bič visio je na remenu s njegova zglavka. O pojašu je imao revolver, a na čizmama goleme meksikanske ostruge.

— Tako, dakle. I vi se doista želite ovdje naseliti?

— Ova mi je zemlja pripala i sada je želim u miru razgledati.

— A zatim?

Jim sliježe ramenima.

— To ću odlučiti kad sve dobro razgledam, gospodine Bentson!

— Zar me poznajete?!

— Pretpostavljam da ste vi Lawrence Bentson, isto kao što i vi pretpostavljate da sam ja Jim Walker. Mi smo se, čini se, na sličan način raspitali jedan o drugome.

Rančer više puta kimne glavom.

— Možda su vam rekli i to da neki vide vezu između mene i kradljivaca stoke, Walker. To, naravno, nije istina!

— Svakako da nije! — Jim potvrdno kimne glavom.

Bentsonovo se lice iskrivi. Nije bio siguran da li mu se Walker ruga.

— Kad ti moj gazda nešto kaže, tada se nemoj tako glupo cerekati, razumiješ? — prosiće Leet Crosby.

— Zar i on ima nešto reći? — upita Jim rančera.

Leet se jednim skokom našao na zemlji i grubo gurnuo konja u stranu. Rančer je pošao natraške i uzjahao, kako bi pokazao da se ne želi miješati.

Leet priđe bliže. Kretao se poput mačke i u jednom je skoku bio pokraj Jima.

Ali Jim se još brže maknuo u stranu i Leet je zamahnuo u prazno. Spotaknuo se na prag kolibe i pao. No u hipu je bio opet na nogama i hitro se okrenuo.

Međutim, u taj ga čas pogodi pesnica posred lica. Udario je o zid kolibe, tako da se cijela potresla, a zatim primio drugi udarac u vrat i treći u bradu, koji ga strese. Koljena mu popuste i on se sruši na zemlju.

Jim ga odvuče do konja, podigne i baci preko sedla. Zatim prijazno upita rančera:

— Jeste li to željeli, gospodine Bentson?

Rančero ve su oči bile nalik uskim prorezima. Jedva se savladavao.

Jim pođe prema kolibi, ne ispuštajući rančera iz vida.

— O tome ćemo još razgovarati! — reče Bentson, pograbi uzde drugog konja i krene prema brežuljku.

Jahao je prema Sweet Wateru. Neko je vrijeme slijedio potok, kroz sve gušće grmlje, a onda se ogleda i od oronule kolibe ugleda samo krov. Tada se zaustavi, izvuče desnu nogu iz stremena i udari svog predradnika u rame.

Leet Crosby se otkotrlja iz sedla i uz glasni pljusak padne u potok. Odmah se osvijesti i iskoči iz vode potpuno mokar. Voda se cijedila iz njegove koše i prljave odjeće. Na valovima, koje je prouzročio njegov pad, lagano se ljuljao šešir. On ga dogra bi i nabije na glavu.

Bentson ga je cijelo vrijeme prijezirno promatrao, ne izgovorivši ni riječi.

— Onoga ću srediti! — prosi kćer Crosby.

— Uzjaši!

— Zašto, gazdo? Zar ne bih mogao...

— Rekao sam: uzjaši!

Crosby obriše vodu s lica i uzjaše.

— Zašto ga ne bih ubio? — ustrajao je.

— On očekuje da ćeš se prikrasti!

— Ali iduće noći treba nestati i preostali dio Reedovog stada.

— Znam.

— Stoka je i ovdje.

— Samo nekoliko goveda. Black zna da ova može ostaviti.

— Usprkos tome, momak će nešto čuti.

— Neka! Mi s tim nemamo nikakve veze!

— Možda će se potući s Keithom i ostalima.

Lawrence Bentson se podmuklo nasmije.

— Pa, neka pokuša. Možda se time sve sredi. Ako ne, ponovno ćemo ga posjetiti!

Crosby je gledao krov kolibe što se nazirao kroz gustiš i kleo.

Rančer potjera konja dalje niz usko korito, a Leet ga je šutke slijedio. Izjedali su ga bijes i mržnja i najradije bi se vratio potajno, da se kukavički osveti. Ipak, nije se usuudio protiviti gazdi.

Dostigne Bentsona i krene s njim usporedno.

— Keith i njegovi momci ne znaju da sada netko stanuje u kolibi. Zar im ne bismo to morali javiti?

— Zašto?

— Pa, mislio sam...

— Razmišljanje prepusti meni! — reče Bentson podrugljivo. — Mogu li ti još nešto reći?

— Što, gazdo?

— Izgledaš kao da te pregazio konj, Leet.

— To će mi momak platiti. Kunem se!

— Budi oprezan! Bio sam prisutan kad je u Rivertonu izvlačio revolver. Mnogi nisu ni pogledom tako brzi kao što je on rukama!

— To je vidio i stari Reed, zar ne?

— Da, točno. I upravo ga je zato stari lukavac slijedio i poklonio mu polovinu imanja.

— Ako on umre, svi Reedovi napori bit će uzaludni, gazdo! — huškao je Leet. — Zar ipak ne bi bilo bolje da se vratim?

— Ne! Pričekat ćemo do sutra da vidimo hoće li još biti među živima!

— o —

Iznenadni prasak hitaca propara noćnu tišinu. Stoka stane rikati, a zatim se začuje prasak bičeva. Činilo se da zemlja podrhtava, a stara koliba se ljuljala.

Jim skoči i pogradi revolver, koji je uvijek ležao kraj uzglavlja. Osluhne, ali čulo se uvijek isto: zemlja je podrhtavala pod papcima, a zatim se ponovno začuše pucnjevi i prasak bičeva.

Kad je izišao, mjesec je obasjavao brežuljke srebrnom svjetlošću. Stoka je jurila niz jedan brežuljak i nestajala u mraku džbunja. Jahači su je slijedili i gonili prema zapadu, otprilike dvije stotine metara sjeverno od kolibice.

Odjednom se začu oštro rzanje konja i Jimu se učini da je vidio kako je jahač pao pod nadolazeća goveda. Konj nestane sa stadom s onu stranu potoka u šikari ispred brda.

Prasak pucnjeva i bičeva polagano se udaljavao. Nad dolinom je lebdio gusti oblak prašine. Jim nije mogao utvrditi da li je to doista jedan jahač pao, ili mu se to samo učinilo. Međutim, u prašnjavom oblaku ništa se nije micalo.

Vratio se u kolibu, navukao hlače i obuó čizme, pa opasao opasačem i dohvatio pušku što bješe naslonjena na zid.

Iziđe i krene prema sjeverozapadnoj strani doline. Ubrzo ga obavije prašina, koja se još zadržala između brežuljaka.

Još prije nego što je ugledao ono što bi ga uvjerilo da se nije preva-

rio, začuje stenjanje. U slijedećem trenu raspozna neku priliku, koja se valjala pritišćući krvave ruke na trbuh što bješe rasparan rogom.

Walker klekne, odloži pušku i okrene čovjeka na leđa. Ugleda mršavo, izobličeno lice i shvati da čovjek neće dugo živjeti i da mu nema pomoći. Čitavo mu je tijelo bilo izudarano, a iz utrobe je krv tekla u jednoličnom mlazu.

— Tko vas je poslao da odvedete stoku? — upita.

Momak otvori drhtave usne.

— Bentson! — prošapće s mukom.

Jim digne glavu i pogleda prema Sweet Water Creeku. Topot se još čuo, iako je stado zacijelo već bilo u usjeklini. Ponovno pogleda kradljivca, koji je i dalje tiho stenjao.

— Koliko vas je?

Izgledalo je da čovjek želi odgovoriti, ali usnice su mu samo podrhtavale i nisu mogle izustiti ništa osim jedva čujnog hroptanja. Tijelo mu se odjednom savije, on krikne, zauria. Oči su izgledale kao da će iskočiti iz duplji. Iduće sekunde se smirio, a oči mu izgubiše sjaj.

Jim mu zaklopi oči. Zatim mu pogledom skrene preko potoka. Kradljivci će otkriti da jedan od njih nedostaje čim se malo udalje i nađu vremena da se pobrinu za sebe. Jim odloži pušku, uhvati leš za noge i odvuče ga prema Sweet Wateru. Jedva je stigao do obale, kad se s druge strane začuje šuštanje grmlja i na drugoj se obali pojavi osedlani konj. Životinja je dizala glavu i rzala.

Jim je stajao na obali, s rukom na revolveru. Mrtvog je kradljivca spustio na zemlju. Čekao je nekoliko trenutaka i promatrao grmlje na

suprotnoj strani. Kako nije vidio nikakve opasnosti, prijeđe brzicu i povede konja na istočnu obalu. Pričvrsti leš o sedlo i povede konja na mjesto gdje se bio pojavio iz grmlja. Prebaci mu uzde preko vrata i udari rukom po leđima. Konj pođe nekoliko koraka dalje kroz grmlje, zatim stane. Jim ga je slijedio.

— Nestani već jednom! Hajde!

Udario je životinju još nekoliko puta po leđima. Kad je konj napokon potrčao, krene za njim udarajući rukama i vičući dok nakraju konj nije prešao u galop. Mrtvo se tijelo klatilo u sedlu, sve dok naposljetku nije ispalo.

Walker ponovno pregazi potok, vrati se po pušku, pa krene prema kolibi. Zatvori vrata i odjeven legne, a pušku stavi pokraj sebe. Pogled upre u krov, osluškujući. Uskoro ga prevlada umor i on zaspi.

— o —

Goveda su prošla kroz kamenu kotlinu i nestala u usjeklini koja je vodila prema Windriver Rangeu. Kradljivci su zaostali i sada su jahali usporedno.

Keith Black odjednom zastane i redom pogleda ljude.

— Gdje je Heston? — upita.

— Prokletstvo, nema ga! — potvrdi Ringo, mali lukavi momak.

— Heston? — vikne Black, uzdigne se na stremene i ogleda.

Jeka je odasvud vraćala poziv, koji se zatim izgubi u topotu.

— Možda mu se nešto dogodilo — reče Ringo.

Pogledaše natrag niz usjeklinu, ali ugledaju samo prašinu što se svjetlucala na mjesecini.

— Tate, Ringo! Vratite se i potražite ga! Mi ćemo se snaći i srediti stoku.

— Dobro.

Ringo okrene konja i krene prema oblaku prašine, koji je pekao za oči i otežavao disanje, a Tate ga je slijedio.

Jahali su polagano, zastajkujući i pretražujući uvale i sporedne staze. Sporo su napredovali. Mjesecina je polagano blijedjela.

U jutarnjem sivilu iznenada naiđe na leš što je ležao po srijedi puta upravo tamo gdje je počinjalo stijenje i gdje se lelujala jutarnja magla što se dizala iz korita Sweet Watera. Osamljeni konj stajao je kraj potoka i pio.

Obojica su zastala, s puškama spremnim za pucanje.

— Nikoga nema — reče Tate nakon nekoliko sekundi. — Konj bi se inače drugačije ponašao.

Ringo kimne, sjaši i vrhom čizme okrene leš. Tijelo se kruto okrene. Ringo se nagne nad njega, zatim uspravi.

— Neobično — otegnuto će Tate.

— Što?

— Njegove oči.

— Što je s njegovim očima? — osorno upita Ringo.

— Vjeđe su zaklopljene.

— Vidim!

— To je neobično. U svih mrtvacu koje sam dosad vidio, oči su bile otvorene.

— Ah, to! — Ringo pogleda prema konju koji je strigao ušima. — Želiš reći da mu je netko zaklopio oči?

— Ne znam ... — polagano odgovori Tate — samo kažem da je neobično i bio bih zato da još malo dalje pretražimo. Nikad se ne zna!

Krenu dalje. Na obali prihvate uzde Hestonova konja i krenu prema istoku, preko grmlja koje su goveda pregazila i smrvila.

Kada su izjahali iz grmlja, ugledaše u daljini kolibu, obor i u njemu Jimova konja. Zastanu i počnu pažljivo pregledavati tlo oko sebe. Ali na tom su mjestu papci izbrisali sve tragove.

— Jesi li zamijetio ovog konja dok smo tjerali goveda? — upita Tate.

— Ne, ja sam bio sjevernije.

Tate otkoči svoju vinčesterku i krene prema kolibi. Ringo također izvuče pušku iz navlake o sedlu.

Još prije nego što su stigli do kolibe, vrata se otvore i Jim izađe, s puškom u ruci.

Pljačkaši odmah zaustave konje.

— Odbacite puške! — zapovijedi Jim i stane iza vrata, tako da su mu kradljivci mogli vidjeti samo lice, jednu ruku i cijev puške.

— Najbolje da ne pucamo odmah — prošapće Tate.

— Čini se da nas je očekivao.

Obojica stave puške na sedlo i krenu dalje.

— Stojte! — zapovijedi Jim kada su bili od kolibe udaljeni oko deset metara. — Što želite?

— Tražimo jednog prijatelja — objasni Ringo.

Jim brzo razmisli bi li obojicu savladao i odveo ih šerifu u River-ton, ali odmah odustane. Momci će sigurno zaniijekati da imaju bilo kakve veze s krađom stoke, šerif neće imati nikakvog dokaza i morat će ih pustiti na slobodu.

— Ja nisam nikoga vidio — odgovori Jim — osim skupine kradljivaca koja je otjerala stoku. Ali vi zacijelo ne pripadate toj bandi?

— Obojica su se već toliko oporavila od iznenađenja da su se sada mogli već i prijezirno ceriti.

— Otjerali stoku? — upita Tate.

— Mislite ukrali, gospodine?

— Da, upravo to.

— Ne, s time mi nemamo nikakve veze — razljuti se Ringo.

— Dakle, niste vidjeli našeg prijatelja? — upita ponovno Tate.

— Ne znam koga mislite.

— Mislimo na jednog mrtvaca — brzo odgovori Ringo.

— Da, točno, mrtvaca. — Tate kimne nekoliko puta uzastopce. — Netko mora da mu je zaklopio oči. Ali ako vi niste nikoga vidjeli, onda to sigurno niste ni vi učinili! Oprostite što smo vas uznemirili!

Jim je gledao za jahačima koji su krenuli na sjever.

— Učinio sam jednu grešku! — reče sam sebi polagano — a ova dvojica će to odmah javiti Lawrenceu Bentsonu!

VI

Zrake zalazećeg sunca ocrtavale su dugačku sjenu iza glavne zgrade na ranču. Dvojica ljudi iz brda pustili su konje da se napiju vode, a oni su promatrali Lawrencea Bentsona i predradnika Crosbyja. Crosby je bio naslonjen na zid kuće, ruku prekrštenih na grudima. I jednu je nogu u čizmi naslonio iza sebe na zid. Rančer je, pak, uzbuđeno hodao duž korita za napajanje stoke i buljio u zemlju.

— Nitko nije ništa zamijetio — izjavi Ringo. — A Heston je iznenađeno nestao.

— Kada smo ga našli, bio je mrtav, a netko mu je zaklopio oči. Još nikada nisam vidio, da bi se mrtvacu oči same sklopile. A vi, gospodine Bentson?

Rančer zastane.

— Ne znam. U svakom slučaju, moguće je ono što pretpostavljate. Međutim, nije trebalo da dodete ovamo. Koliko vam to puta moram reći?

— Mislili smo...

Pod ledenim rančеровим pogledom Ringo ušuti.

— Razmišljanje vam nije jaka strana — primijeti Bentson prijezorno. — A što je sa stokom?

— Sve je u redu, gospodine Bentson.

— Tako, dakle. Onda pođite najkraćim putem prema Windriver Rangeu i ne mičite se iz doline. Da li ste shvatili?

— Da, sve će biti u redu, gospodine Bentson!

— Krenite, dakle!

Obojica dohvate uzde, uzjašu i krenu.

Bentson pođe do Leeta Crosbyja koji se bio odmakao od zida.

— A sada? Da ga pošaljem u pakao? — upita predradnik.

— Da, ali budi oprezan. Ne dopusti mu da te namami u nekakvu »fer« borbu, jer će te oboriti i prije nego stigneš opaliti.

— Nisam glup, gazda.

— Nadam se da nisi. — Bentson pođe pored njega i uđe u kuću.

Desetak minuta poslije Crosby krene s ranča. U ruci je držao pušku, a šešir je nabio duboko na čelo, da bi se zaštitio od sunčevih zraka. Likovao je. Čas osвете stigao je prije nego što se nadao.

Jahao je preko brežuljaka i kroz doline dok nije stigao do gustiša uz potok Sweet Water, kojega je zatim slijedio.

Sunce se na istoku popelo više, sjene postadoše kraće, a nemilosrdna vrućina sve nesnosnija. U potoku je bilo već mnogo manje vode nego prije tri tjedna, to se naročito primjećivalo na pješćanim obalama koje su sve više stršile iz plitkog korita.

Stigao je u blizinu kolibe a da je dotle nije dobro vidio. Izjaše iz korita, sjaše i priveže konja uz grmlje, pa produži pješke. Hodao je sve polakše, dok se nije provukao kroz gustiš.

Ugledavši krov kolibe, zastane. Otkoči pušku i stane promatrati kolibu neko vrijeme, iako je nije mogao vidjeti u cijelosti. Osluškiavao je, ali nije mogao čuti nikakav šum. Korak po korak šuljao se dalje, dok napokon ne ugleda cijelu kolibu, a iza prozora lik s puškom.

Sunčeve zrake odbijale su se od metalnih okova na njoj. Ta puška bila je jedino što je Crosby sa sigurnošću prepoznao, osim šešira koji je bio malo pozadi, gdje je bilo mračno. Lagano se nasmije i podigne pušku na rame. Grane o koje je udarila cijev njegove puške jedva su se pomakle. Crosby nacilja u svjetlucavu točku i opali.

Prasak odjekne preko brežuljaka. U kolibi se začuje mukli štropot i lik s puškom nestane s vidika. Crosby pričekao neko vrijeme, onda ustane, ponovno nabije pušku i krene prema kolibi.

Prasak je zamro. U kolibi je sve bilo mirno. Crosby dođe do praga i pogleda unutra. Istog trenu učini mu se da mu se krv ledi u žilama.

Niz kičmu je osjećao ledenu jezu, a znoj ga je oblio.

Na podu je ležala vinčesterka, lutka načinjena od pokrivača i limena kutija za koju je bio smatrao da je lice. Na limenci su bile nacrtane oči, nos i usta. Šešir čovjeka za kojega je smatrao da ga je ubio otkotrljao se do kreveta.

— Ovdje sam — začuje se dubok glas.

Crosby poskoči, a od iznenađenja mu puška ispadne iz ruke. Naglo se okrene i ukoči ugledavši protivnika na rubu grmlja.

— Prokletstvo — promrmlja dok mu je znoj kroz obrve curio u oči.

— Dođi bliže — pozove ga Jim prijaznim glasom.

Krećući prema Jimu, Crosby nagazi na svoju pušku. Činilo mu se kao da sanja. Walker ga je očekivao, to mu je bilo jasno. Za nke druge misli u njegovoj glavi više nije bilo mjesta.

— Sada je dovoljno — reče Jim kad se Leet približio na pedeset koraka.

— Što želiš od mene?

— Želim s tobom odjahati u Riverton!

— U Riverton? — Crosby je ponavljao riječi samo da dobije na vremenu kako bi sredio misli. Još ima revolver! Pokazat će on tom momku.

— Da, u Riverton. Šerifu Hillu.

— Što želiš od njega? — Neopazice... tako je bar Leet mislio... otkoči revolver.

— On će te zatvoriti.

— Ali zašto, Walker?

— Zato što si me želio ubiti.

Crosby odjednom osjeti da je sasvim miran.

— Ne budali! — sada se već mogao i ceriti. — Ako čovjek puca na lutku i limenku, nije zato napravio prijestup!

Jim ga je pažljivo promatrao. Točno je znao što će se dogoditi. Ruka mu je nehajno visjela preko drška revolvera. Gledao je Crosbyju u oči i zamijetio svjetlucanje.

Mršavi čovjek se isti čas pomakne i povuče revolver iz opasača. No Jim je bio brži. Podigne visoko kolt i prijede lijevom rukom preko njega. U nastaloj grmljavini začuje se Crosbyjev vrisak. Odbacio je revolver, zateturao i pao. Obaviše ga dim i prašina.

Jim mu se polagano i oprezno približavao, korak po korak, jer nije bio siguran da protivnik neće pokušati još neki podli trik. Međutim, oprez bješe nepotreban. Crosby je bio već mrtav kad je stigao do njega.

Jim vrati kolt u opasač i ogleda se. Promatrao je grmlje, odakle je iz daljine doprlo rzanje konja. Uđe u kolibu i još se jednom ogleda. Činilo se da se još nitko ne približava. Podigne pušku, a zatim ugleda konjanika kako jaše kroz gustiš.

Bila je to Cecil. Jim iziđe iz kolibe i zaprepašteno se zagleda u djevojku koja se usuđivala sama ovuda jašiti.

Cecil iziđe iz grmlja i zaustavi konja. Pogled joj padne na mrtvog Crosbyja, zatim na Walkera.

— Vi ste ga ubili?

— Da. Zapravo, nisam to želio, ali on se tako čudno ponašao kad sam opalio.

Cecil prođe pored mrtavaca. dojaše do kolibe i sjaše.

— Zar se ne bojite sami ovuda jahati?

Djevojka se nasmije.

— Bentson me želi uzeti za ženu.

— I?

— Nemam se čega plašiti. Njegovi će ubojice mene obilaziti u velikom luku, barem dotle dok on vjeruje kako će njegovi potezi mene i mog oca prisiliti da se pokorimo.

— Noćas su kradljivci oteli preostalu stoku! — reče Jim.

Cecil je gledala prema usjeklini na sjeveru.

— Tako?

Jim joj ispriča sve što se dogodilo i u njenim očima ugleda strah. Bila je drugačija od svog oca, ništa nije unaprijed planirala, i sada je s mukom pokušavala sakriti nelagodnost zbog prisustva mrtvog Crosbyja.

— Želite... — Prekine se, a u očima joj se pojavi strah. — Znači li kakav je Bentson čovjek?

— Momak poput planine. — Jim se prijazno nasmije. — Uostalom, radim upravo ono što vaš otac od mene očekuje.

— Zašto?

— Zato što sam odlučio zadržati polovicu njegove zemlje. Ovdje mi se sviđa. A pošto ću zemlju zadržati, moram je i platiti.

— Platiti?!

— Da. Onime što vaš otac od mene očekuje, Cecil. Njegovo je pravo da se suprotstavi podlostima Lawrencea Bentsona svim sredstvima kojima raspolaže.

— To vi kažete?

— Već ćete čuti o tome, Cecil. Da vas otpratim?

— Ne, hvala. Mogu sama jahati. Doista nisam ni u kakvoj opasnosti. Što vi mislite da će pljačkaši uraditi sa stokom?

— To je teško pretpostaviti, Cecil. Što vi mislite?

— Ne bi me začudilo da je stoka sakrivena u nekoj dolini u brdina. Gore ima plodnih dolina u kojima stoka može mjesecima naći hranu, a ima i vode. Jednog će se dana vratiti Bentsonovi kauboji. I kad moj otac bude sasvim uništen, a ja pokorena, Bentson će odigrati ulogu velikog heroja, pronaći stoku u planini i vratiti nam je.

— A možda će tamo gore i ubiti zlikovce koje je unajmio i platio — doda Jim.

— To je njemu slično.

Cecil pođe do konja i popne se u sedlo.

— On je sam đavo! — Djevojčine velike oči odjednom su zasjale. — Ne možete ni slutiti koliko ga mrzim!

Okrene konja i ovaj skoči naprijed. Podigne se oblak prašine, a djevojka nestane u grmlju.

— 0 —

Već je bilo kasno poslijepodne kad je Jim stigao na ranč. Na konju kojega je vodio iza sebe bio je natovaren Crosby. Pođe prema trijemu i zastane pred čovjekom koji je sjedio u naslonjaču.

Bentson zaustavi ljuljanje naslonjača. Začuje se škripanje dasaka.

— Dovodim vam natrag Leeta Crosbyja, Bentson — reče Jim, podbočivši ruke na sedlo.

Lawrence Bentson gurne šešir na zatiljak.

— Što je s njim?

— Mrtav je.

— Tako?

Rančer polagano ustane, pokušavajući da izgleda nezainteresirano.

— Kako, mrtav?

— Jer sam ga ja ubio, gospodine Bentson!

Jim je tek sada vidio da rančer nije naoružan, što prije nekoliko dana nije bio slučaj.

Bentson siđe niz stepenice, prođe pored Jima i podigne Crosbyjevu glavu. Pogleda ga, pusti i zagleda se u Jimu.

— Tako dakle, vi ste ga ubili?

— On je želio mene ubiti. Ja sam to očekivao, pa sam na prozor stavio lutku s puškom. To uvijek pali kod glupih ljudi.

— Razumijem.

Bentson pođe uz stube i ponovno sjedne u stolac za ljuljanje.

— Zar ste znali da će Leet doći do do vas?

— Bilo je nedvojbeno da ćete ga poslati.

Jim se popne uz nekoliko stuba i dođe na trijem. Godila mu je ugodna hladovina pod malim krovom. Pogleda hitro na otvorena vrata kuće. Činilo se da su sami. Rančer je izgledao miran, ali iz očiju mu je ipak bljeskao čudan sjaj.

— Kazali ste... ja bih ga poslao?
— upita Bentson i dalje mirnim glasom.

— Da, tako sam rekao, gospodine Bentson. Ili, zar da pomislim kako je Leet učinio ono što njega bješe volja?

— Zašto ne?

— Zato što ste mislili umjesto njega.

— Varate se. Bio je toliko ljut na vas da mu se nož našao u ruci i pri samoj pomisli na vas.

— Pa, možda. Ali vi ste do danas ujutro vodili brigu o tome da mu se nož ne nađe u ruci, Bentson! Do jutros, dok vam pljačakši nisu javili da sam, vjerojatno, našao jednog ranjenika kojemu sam zaklopio oči kad je umro.

Rančer neočekivano skoči sa stolice. Slijepa mržnja izobliči mu lice. Ipak, još se uspijevao savladati. Prema vratima se okrene i velikim koracima počne hodati između vrata i stolice. Kad se okrenuo, reče:

— Ako sve tako dobro znate, zašto ne pođete do šerifa i sve mu ispričate?

— Sve su to, na žalost, samo pretpostavke, Bentson. Ili, bolje rečeno, činjenice za koje nemam dokaza. Suviše ste lukavi, a ja ništa ne mogu dokazati.

U tom je trenutku rančer zurio u Jimu poput tigra koji se sprema na skok. Ako ne želi da mu ovaj čovjek i dalje predbacuje, mora nešto poduzeti. Pođe laganim korakom unazad i objema rukama zgrabi naslon ljuljačke.

— Osim toga, šerif je nadležan samo za grad — doda Jim. — Morao bih pokušati stići do saveznog šerifa. Taj navodno boravi u Laramieju.

— I u Buffalu ćete naći jednoga. To nije tako daleko. Zanimalo bi me koliko će savezni šerif vjerovati jednom kartašu!

Jim se nasnije.

— Možda više nego rančeru opsjednutom idejom o prevlasti, koji unajmljuje zlikovce da bi pokorio jednu mladu djevojku i njenog oca, Bentson!

Rančerovo lice posivi poput pepela, a koljeno mu se isturi naprijed. U tamnim očima sijevala je vatra. Bentson odjednom podigne ljuljačku, zamahne njome i svom je snagom prebaci preko glave prema Jimu.

Jim jednim skokom skoči iza stupa na trijemu. Stolac je projurio sasvim blizu pored njega, udario o

zid kuće i raspao se u paramparčad. Iverje je letjelo uokolo. Jedna je svjetiljka pri tome prevrnutu i razbijena. Petrolej je curio po das-kama.

Bentson posegne rukom pod ka-put. Jim to vidje, potegne revolver i opali brzinom munje. Oružje, koje je Bentson držao sakriveno ispod kaputa, ispadne mu iz ruke. Jim vrati revolver u opasač i u tri se skoka nađe pored zaprepastenog i zbunjenog rančera.

Ova dva neuspjela pokušaja toli-ko su ga zbunila, da je prvi udarac morao primiti a da se nije mogao obraniti. Načas zatetura, zatim za-mahne. Ali Jim je bio brži i više nije stajao na istome mjestu kad je šaka stigla. Zato Bentson izgubi rav-notežu i šaka ga pogodi u uho. Ra-menom udari u stup, a zatim se ste-njući okrene. Jim je već stajao pred njim i obasuo ga kišom udara-ca. Činilo mu se kao da udara o go-lemu stijenu.

Izenada Bentson zgrabi Jimovu ruku. neočekivanom je snagom od-makne i udari protivnika šakom u trbuh. Jim nesvjesno krikne, zatetu-ra trijemom i udari o zid kuće. Jed-va se držao na nogama, jer mu je ponestajalo zraka.

Rančer se divlje nasmije i pojuri prema njemu. Posjedovao je nečuve-nu snagu, ali bješe spor i moglo se predvidjeti sve njegove pokrete.

Jim se svojevolumeno sruši na tlo. U tom trenu nije mogao učiniti ništa drugo. Iznad njega šaka udari o zid takvom snagom da su prozorska sta-klazazveckala.

Bentsonovo se lice razvuče u bol-nu grimasu. Pogleda prema protiv-niku, koji je nastojao ustati. Zbog bola Jim nije mogao skočiti. Rančer

se sagne, dohvati ga, podigne i od-baci. Jim udari o rub trijema i ot-kotrlja se niz stube na dvorištu. Konji uznemireno zadahtaše i uzma-koše. Jim udari o neko vedro, prevr-ne ga i s mukom se zaustavi u pra-šini.

Bentson side niz stube upravo kad je Jim uspio ustati. U ruci je držao vedro. Odjednom zamahne rukom i baci ga rančeru u lice. Bentson posrne. Vedro padne poda-lje i glasno zakotrlja dvorištem.

Jim je pogledom pratio Bentsona. Već se bolje osjećao. Još nekoliko trenutaka i slabost će proći.

Rančer ponovno nasrne, ali Jim spretno izmakne i napadač projuri mimo njega. Ipak, Bentsonu je usp-jelo da ga dohvati lijevom rukom i povuče za sobom. Šaka poleti u vis i pogodi Jima u bradu.

Udarac je bio toliko jak da je iz-gubio ravnotežu. Učinilo mu se da lebdi. Sletio je na škripave daske trijema. Morao je ustati po svaku cijenu, pomisli, ili će ga Bentson smrviti. Pod desnicom osjeti nešto što mu se pri padu našlo pod ru-kom. Dok se pridizao, zadrži to u ruci. Bila je to polomljena noga lju-ljačke, možda najveći komad koji je preostao od nje.

Bentson dojuri na trijem. Jim zamahne drvenom nogom i pogo-di rančera u vrat. Ovaj posrne, udari o stup i obujmi ga, a onda se savije i pojuri naprijed.

Jim sakupi svu preostalu snagu i po drugi se put baci u stranu. Za vlas ga je promašila rančerovala, koja projuri mimo njega i svom snagom udari o zid.

Činilo se da se cijela kuća trese. Prozori su ponovno zveckali. Začu-je se slab jecaj i Bentson padne preko

Walkera. Iz kose mu je curila krv, koja je potjecala od rane na glavi.

Jim odgurne teško tijelo, ustane i posrćući krene prema stubama. Bentson zastenje i prevrne se na leđa. Jim je dalje posrtao, sišao niz stube do svog konja i naslonio se na njega.

— Uh, to je stijena od čovjeka! — promrmlja.

Konj zarže. Jim se uhvati za sedlo i podigne jednu nogu do stremena. To mu uz veliku muku uspije i on se uzdigne u sedlo.

Bentson je i dalje ležao na trijemu. Ako želi zauvijek imati mira od njega, morao bi ga ubiti. Jim je toga bio svjestan. Ali nije priličilo njegovoj naravi da učini tako nešto.

— Sve je to smeće! — promrmlja, okrene konja i odveže laso kojim je bio vezan Crosbyjev konj. Usmjeri konja prema ravnici, nad kojom je zrak podrhtavao od žege. Uskoro se osjećao bolje, tako tako da se čak mogao uspraviti u sedlu.

— o o o —

Kada je stigao do ranča Reedovih, pred glavnom kućom stajali su otac, kći i njihov kuhar. Jim zastane kod bunara, sjaše i privuče k sebi vedro puno vode. Skine šešir i izlije vodu na glavu. Ugodna svježina prođe mu cijelim tijelom.

— Užasno izgledate! — zaprepashteno usklikne djevojka.

Reedu, koji ga je promatrao stisnutih očiju, prvo pitanje bješe:

— Što je s Bentsonom?

— Varate se ako mislite da je mrtav. — Jim duboko uzdahne, pa upita: — Cecil vam je rekla da je sada sva stoka otjerana?

— Naravno. No, ne čudim se. Ipak, ispričajte mi sve. Što se zbilo u Bentsona?

— Podite tamo i sami pogledajte, pa ćete znati — otresito odgovori Jim.

— Biti bijesan gospodin Walker — reče Kinez, čupkajući šiljatu bračicu. — Mnogo bijesan i loše volje!

— Zašto ste onda došli ako ne želite ništa reći? — upita stari rančer ljutitim glasom.

Jim odbaci vedro na zemlju i stavi šešir na glavu.

— Bio sam znatiželjan, a osim toga bio sam u blizini.

— Znatiželjan? Zašto?

— Vi se uopće niste zabrinuli što vam je stoka nestala, Reed?

— Da, istina je. — Starac priđe bliže i nasloni se na zid bunara. — Ali što da radim? Da odjašem u brda i dopustim da me ubiju?

— Što vi zapravo očekujete od mene?

— Ništa više nego što ćete uraditi, gospodine Walker. Da ste ubili Bentsona, sada bi već sve bilo riješeno. Crosbyja ste mogli ostaviti na životu. On nije bio ništa više od malog nevažnog kotačića u stroju kojega je glavni i jedini pokretač Bentson.

— Bentson je potegao revolver, i to ispod kaputa. Ipak, mislio sam da je jedna lešina za danas dovoljno. Osim toga, želio sam vam reći da je Bentson oneraspoložen kao nikada prije.

Jim pogleda djevojku.

— Budite odsad oprezniji!

— Mislite zato što je Cecil sama jahala? — umiješa se djevojčin otac.

— Upravo to.

— Ništa se neće dogoditi — promrmlja Reed. — Već sam joj to isto rekao.

Jim pođe do konja i uzjaše.

— Ako želite, mogu poći do Laramieja i pokušati pronaći kauboje za vas. To je jedina mogućnost da se nešto učini. Stoku valja potražiti prije nego je prodaju, a zatim Bentsonu pokazati snagu. No za to su potrebni ljudi. U ovoj zemlji dobiva samo onaj tko može braniti svoju zemlju. Razmislite o tome, Reed. Ali, ne predugo!

Jim podbode konja i krene prema istoku.

— Gospodin imati pravo — reče Kinez. — Treba boriti za zemlju i Bentsonu pokazati zube!

— Lako je o tome govoriti! — progundā Reed kroz zube.

— Uistinu razmisli o tome — umiješā se djevojka. — Walker će ti pomoći, no tko zna dokle će biti voljan da to čini.

— Dobio je pola ranča!

— Sam nema nikakvih izgleda. A to što nije Bentsona odmah ustrijelio, ide mu u prilog. Nije on od takva soja.

— Ako ode u Laramie po ljude, bit će najmanje dva tjedna na putu. Što ti, Cecil, misliš da se može dogoditi za to vrijeme?

— Možemo svi poći s njim.

— A protivnici nam u međuvremenu sve spale?

— Ako to namjeravaju, učinit će to, oče, bili mi ovdje ili ne.

— I ti misliš da će naći kauboje?

— Da, mislim. On je osoba koja ostavlja dojam na mlade ljude. Može ih impresionirati i nagovoriti, pa će nam oni pomoći. U tebi više ne vide uzor. Nije to nikakvo predbacivanje, oče, to je tako. Svatko jednom ostari i tada više nije kao prije.

— Razmislit ću o tome — obeća rančer i teška koraka krene u kuću.

— Mi trebati mnogo kauboja — nagovijesti Kinez. — Dosta za kradljivce. Ja kuhati za sve.

VII

Lice Lawrencea Bentsona bilo je još otečeno dok je jahao kroz kanjon. Brda su na mjesecini svjetlucala srebrnastim sjajem, a nepravilne sjene pokrivale su neravnu usjeklinu. Jedan vuk promakne niz greben i nestane iza neobično nazubljenih vrhova stijena.

Rančer stigne do jednog proširenja i zaustavi konja. Lutajući vuk tužno je zavijao. Konj zadržće i zarže.

Bentson izvuče revolver i opali dva puta uzastopce u zrak. Konj se prestraši i poskoči. Prasak pucnjeva odjeknuo je među stijenjem poput grmljavine i širio klancem dok nije polagano zamro. Puščani dim obavije konja i jahača.

Bentson je čekao. Na jednoj izbočini iznad sebe začuje topot i jedan se jahač pojavi u mraku.

— Halo? — pozove.

Bentsonovo je strpljenje bilo u velikom iskušenju, no pričekao je da se jahač približi. Tada raspozna Keitha Blacka, čije je crno kožnato odijelo slabo bljeskalo na mjesecini.

— Što je? — upita Black nakon što je zaustavio konja.

— Zar ti Tate i Ringo, nisu ispričali što se dogodilo?

— S pridošlicom?

— Da, s njim.

— Jesu. Zar te to uzbuđuje? —
Black se nagne preko vrata svog konja. — Imaš li nevolja s njim?

— Želim da ga uhvatite. Ubio je Crosbyja. Ali želim ga vidjeti živog!

Black se ponovno uspravi u sedlu.

— Da, razumijem. Kada?

— Najbolje još noćas. Zapalite kolibu, da ne ostanu nikakvi tragovi.

— Dobro. Koliko plaćaš za to?

— To je sastavni dio ugovorenog posla.

Black se naceri i zaniječe glavom.

— Isključeno!

— On ima i Hestona na duši!

Black ponovno zakima.

— Ne. On je samo naišao na Hestona. Tate i Ringo su točno vidjeli da je Hestona neko govedo ubolo rogom.

— Reed je momku poklonio polovinu svog imanja. To je hazarder... taj momak... a Reed zamišlja da me momak može savladati!

— Pet stotina, Bentson!

— Što kažeš?!

— Kažem da mi moraš dati pet stotina dolara za toga momka. Tada ćemo ga svezanoga staviti tebi pred noge!

— Dobro, donijet ću novac.

Black odmahne glavom i lukavo se naceri.

— Najprije novac, zatim posao!

— A ako nemam toliko u sebe?

— Imaš!

— Odakle znaš?

— Poznam te, a i ti poznaš mene. Znaš da se među nama najprije daje novac, zatim obavlja posao. Da barem vidimo novac... ako kojim slučajem odemo pod zemlju prili-

kom obavljanja posla. Zato si ponlo novac, Bentson!

Rančer prekune, maši se pod kaput i izvuče zamotuljak novčanica. Odbroji određenu svotu i dade ih Blacku, koji je konja pritjerao bliže. Ostatak novca vrati u džep.

— Računao si da je to skuplje?

— Zašto?

— Pa, imaš mnogo više u džepu. — Black ugura zgužvane novčanice u džep. — Ne brini, neću ništa tražiti naknadno.

— Ne bih ti ni dao.

— Dakle, zapalit ćemo kolibu i donijeti momka k tebi. Još nešto?

— Nitko neka ne dolazi na moj ranč! To sam vam već više puta rekao. Netko bi mogao promatrati.

— Previše se bojiš, Bentsone.

Black se ponovno nagne naprijed. Kako je sada bio vrlo blizu rančeru, dobro je vidio njegovo lice.

— Sasvim te lijepo udesio, ha?

Rančeru se otme gadna psotka.

Black se nasmije i povuče konja unazad.

— Kada ga želiš vidjeti?

— Sutra.

— Dobro.

Black dodirne rub šešira, povuče desnu uzdu i krene niz kanjon. Ubrzo nestane u sjeni. Topot je bivao sve tiši, dok nakraju nije zamro.

Lawrence Bentson još je neko vrijeme zurio u mrak, zatim krene putem koji je vodio iz Windriver Rangea.

— 0 —

Mjesec je zašao. Jim je stajao iza jedne visoke stijene i čekao. Već su prošla dva sata otkako je vidio Bentsona kako jaše iz planine. Tako je on to, dakle, zamislio. Ono što nije mogao sam srediti, moraju drugi mjesto njega.

Sađa su stizali. Topot se čuo sve jače iz kanjona, a jeka je pojačavala zvuk.

Prvi jahač izroni iz mraka poput sjene i zaustavi konja. Ostali su ga slijedili. Bila je to cijela skupina, još previše udaljena od Jima da bi mogao razabrati pojedine jahače. Nešto su razgovarali, ali nije mogao razumjeti što. Zatim krenuše dalje. Izjahali su iza brda i krenuli niz korito Sweet Watera.

Jim je čekao da zvuk kopita sasvim zamre, a onda povede konja iz skrovišta u koje ga je bio sakrio, uzjaše i krene u brda. Sada je trebalo pronaći logor gdje se nalazi stoka. Ako se uspije neopazice došuljati i ponovno otići, imat će u ruci nešto što će pokrenuti savezne šerife. Tada neće biti potrebni nikakvi novi kauboji, nikakvi borci; sve će se samo od sebe srediti. Kad budu pohvatani, pljačkaši će progovoriti i odati naredbodavca, pa ga otpremi ti na vješala.

— 0 —

Dok je Jim jahao uz kanjon i na-
dao se da će naći logor i nesmetano obaviti izvidanje, kradljivci su žurili prema oronuloj kolibi. Bilo ih je sedam. Jedan je imao uza se limenku s petrolejem, koju je užetom pričvrstio o sedlo. Ostali su držali puške u rukama, spremni za pucanje, i ostrim su pogledima pokušavali prodrijeti kroz mrak. Ispred šikare zastadoše. Black mahne puškom i na taj znak svi sjašu. Dvojica uzmu uzde svih konja i ostanu uz njih da ih čuvaju, a ostali krenu polagano kroz grmlje. Nisu pravili nikakvu buku. Kad su stigli do kolibe, na istoku se počelo pojavljivati prvo sivilo.

— Vrijeme je — šapne jedan od momaka.

— Polako, Rocca. Levy, imaš li limenku?

— Jasno, Keith.

— Tada kreni.

— Što da radim? Zar da samo podem do kolibe i bacim je o zid?

— Zar si mislio da smo je ponijeli da bismo pili iz nje?

— Prokletstvo, a ako me on čuje?

— Kukavice!

Black istrgne momku limenku iz ruke i htjede krenuti prema kolibi.

— Hej, Keith! — vikne Ringo.

Black se ogleda.

— Što je? Želiš li ti politi petrolej po kolibi?

— Ne, ali čini mi se da on uopće nije ovdje!

Black ispusti limenku.

— Kako si došao na tu pomisao?

— Ne vidim nigdje njegova konja. Morao bi biti u koralu.

Black pogleda u obor. Ni on nije vidio konja, iako je već bilo dovoljno svjetla.

— Mora da je nešto nanjušio — promrmlja Rocca. — Izgleda da je on jedan od onih koji su premazani svim mastima!

Black je bio sasvim zbunjen. S tim nije računao.

— To ćemo odmah vidjeti — reče. — Razdvojit ćemo se i pucati na kolibu sa svih strana. Zapaliti je možemo i poslije. Pođimo!

Momci se razdvoje i opkole kolibu.

— Pucaj! — vikne Black.

Otvorili su ostru paljbu na crvotočnu kolibu, i doslovce je prepili mecima. Cijela se okolina obavila gustim pušćanim dimom poput oblaka.

Prasak načas umukne dok su punili ispražnjele puške.

— Ako je ipak unutra, Bentson ga neće dobiti živog — reče Rocca i pljune.

— Tada će doista imati pehl! — reče Black i krene s otkočenom puškom prema kolibi. Dodirne vrata, koja uz prasak padnu u unutrašnjost kolibe i raspadnu se.

I ostali pridju. Levy donese limenku s petrolejem i stavi je uza zid.

Black, koji bješe ušao u kolibu, izide kimajući glavom. Na istoku se svijetla traka proširila.

— Što sada? — upita Ringo. — Nije mu valjda dodijalo pa je otišao?

— Tako je udesio Bentsona da mu se čini kako je velika junčina — odgovori Black.

— Ako se osjeća tako jak, mogao bi pokušati pronaći naš logor u brdima — stane nagađati Rocca.

— Lako moguće — suglasi se Black. — Ali tada će naići na Zaka, koji će ga udesiti ako ne računa na tako nešto!

— Mislim da bismo unatoč tome morali zapaliti kolibu. A ako ga ipak uspijemo uhvatiti, nije potrebno da Bentson sazna sve pojedino. Reći ćemo mu da je sve teklo kao što je zamišljeno.

Black dohvati limenku s petrolejem, pođe u kolibu, skine čep i baci limenku na pod. Petrolej počne istjecati uz glasno klokotanje i proljevati se po podu. Black izvadi iz džepa šibicu, zapali je i baci u sve veću mrlju na podu. Petrolej začas plane i vatreni jezici obasjaju crvotočnu kolibu neobičnim sjajem.

Black izide iz kolibe. Svi se udalje od kolibe da bi izbjegli vrućinu koja se stala širiti. Za nekoliko mi-

nutu svi su zidovi gorjeli, izvana i iznutra, a plameni su jezici sukljali kroz nakrivljeni krov koji se sada uz škripanje i pucketanje sve više savijao prema unutrašnjosti i naposljetku uz prasak pao u unutrašnjost kolibe. Vatra, iskre i dim suknu okomito u zrak, tako da je cijela okolina bila obasjana mal'ne danjim svjetlom. Zatim se plameni jezici smanje, a iskre nestanu.

Na istoku se svjetlost sve više pojačavala i tjerala tamne sjene prema zapadu. Sada su se već mogli razabirati detalji u daljini, kroz džbunje sve do Sweet Water Creeka.

Gorući zidovi nagnuše se slično kao i u međuvremenu potpuno sagorjeli krov i raspadnu se. Vatreni jezici još jednom polete nekoliko metara uvis, zatim se vatra smanji kao da joj je ponestalo hrane.

— Suho drvo planu poput baklje — reče Ringo. — To nije više ništa vrijedilo.

— Najvredniji je bio naš petrolej — reče Rocca mračnim glasom.

— Tamo dolje ima nešto — šapne Ringo.

Svi pogledaše niz potok Sweet Water.

— Ja ništa ne vidim — reče Black.

— Ipak, nešto se micalo.

Black pođe naprijed, ugleda neki nejasan lik i začuje topot. Kradljivci potrče, pucajući iz pušaka, ali prilike nestade prije nego što su stigli do obale.

— Konji! — vikne Black. — Do vraga, brzo dovedite konje! To bi mogao biti stari magarac kojem smo digli stoku!

Momci potrče kroz gustiš. Uskoro su se vratili vodeći i Blackova ko-

nja. Black skoči u sedlo i zatim se svi dadu u potjeru, jašući uz potok.

Nakon nekoliko stotina metara ugledaše pred sobom jahača. Sasvim se priljubio uz konja i pucao iz revolvera.

— Naravno, to je on! — vikne Black. — Naprijed, pokažimo mu!

Svi počnu pucati.

Clyde Reed preskoči konjem potok i zamakne u gustiš. Fijukanje metaka natjera konja da još brže potrči, tako da se činilo da mu kopita jedva dodiruju zemlju.

— Dohvatit ćemo te, starče! — urlao je vođa kradljivaca.

Kada je Reed stigao na svoj ranč, već se sasvim razdanilo. Progonitelji su bili tako blizu da je bilo nevjerovatno što je još neozlijeđen. Ipak, dok je galopirao dvorištem, osjeti kroz prasak i fijukanje da se konj odjednom stresao, zatim zahroptao i pao. Reed krikne, ispusti oružje iz ruke i poleti preko glave konja.

Udario je ramenom i stražnjim dijelom glave tako snažno o zemlju da je izgubio svijest.

Prasak i pucnjava prestanu. Čulo se samo rzanje konja.

— Oče! — začu se vrisak.

Starac podigne malo glavu i ugleda Cecil kraj kuće.

Progonitelji su se zaustavili u oblaku prašine i uperili puške na djevojku.

— Dodij ovamo! — grubo naredi Black.

— To vam Bentson sigurno nije naredio! — vikne djevojka. — To se protivi svemu što je on zamislio i što želi!

— Dodij ovamo i nemoj previše pričati! — otrese se vođa kradljivaca. — Ima li još koga u kući?

— Ovdje bi morao biti i Kinez — objasni Ringo.

— Hej, Kinezu, pokaži se, ili ćemo napraviti rupu u tvojoj žutoj glavi!

— Ne pucati, gospodine! — vikne Kinez izlazeći iz kuće s rukama podignutim u zrak. Kao i djevojka, bio je potpuno odjeven kao da je već dugo dan.

Cecil prijeđe dvorištem i klekne pored oca.

— Kamo si bio pošao?

— Želio sam... zbog kauboja...

— Zašto me nisi probudio? Pošla bih...

Odjednom je pograbiše dvije ruke, podignu u vis i gurnu prema jednom konju. Pred njom je stajao Black, namršten i s puškom u ruci.

— To vam Bentson sigurno nije naredio! — vikne djevojka. — Sada njegovi vlastiti plaćenici rade protiv njega!

— Bolje bi bilo da umukneš! — zareži Black. — Hej, Kinezu, ovamo!

Kuhar, odjeven u crnu svilu, potrči sitnim koracima preko dvorišta i stane pored djevojke.

— Ja ništa revolver, gospodine!

— Ti si ovdje kuhar?

— Da, da, gospodine. Ling Fu dobar kuhar. Pitati gospodicu i gospodina!

— Dobro, imamo posla za tebe. Osedlaj tri konja za naše goste.

— Što namjeravate? — upita oštro djevojka.

Black joj se naceri.

— Želimo vam pokazati gdje i kako mi živimo. To će te zacijelo zanimati, eh?

— Gospodica uopće ne biti znatiželjna, gospodine! — reče Kinez. —

Ja znati! Već dugo poznati gospodi-
ca!

— Umukni prije nego mi počneš
ići na živce? Govorit ćeš samo kad
te nešto pitam. Razumiješ?

— Ling Fu čuti što gospodin reći.

— Tvoja sreća! Pomozite starome
da ustane!

Dva kradljivca pograbe rančera i
odvuku ga podalje.

— Jesi li spreman? — osorno upi-
ta Black.

— Ako morati dobro kuhati, mo-
rati uzeti začine — reče Kinez. —
Ling Fu raditi odlične odreske, peći
meso, delikatese...

— Dobro. Spakuj što ti je potreb-
no. Rocca, pođi s njim da slučajno
ne spakuje barut u neku vreću!

Kinez potrči.

Reeda gurnu do kćerke.

— Nisam to želio, Cecil. Upravo
sam zato izjahao tako rano da me
ne bi čula. Mislio sam da ću se vra-
titi do dana.

— Ovo što oni rade Bentson nije
naredio — reče djevojka.

Ali Reed nije bio kadar slijediti
kćerkine misli, jer su ga njegove
vlastite previše zaokupile.

— Da sam barem jučer odmah
pristao! — reče.

— Zašto? — Cecil ga upitno po-
gleda.

— Tada bi on odmah odjahao u
Laramie.

— U Laramie?

Black gurne rančeru cijev puške
pod grlo. Cecil stegne ruke i iz lica
joj nestane i posljednja kap krvi.

— Hajde, pričaj! — vikne Black.

— Želio je poći do gospodina Wal-
kera — reče Cecil u strahu za oca.
— A gospodin Walker je trebao oti-
ći u Laramie po nove kauboje.

Black povuče pušku.

— Kauboji protiv nas? — Ponov-
no se naceri. — Ubogi đavoli, svi bi
uletjeli ravno u propast!

— Što se dogodilo? — upita Ce-
cil.

— Potpalili su kolibu. Sve je iz-
gorjelo!

Djevojka krikne.

— Tada, tada...

— Ne — zareži Black — on uop-
će nije bio tamo... taj vaš gospodin
Walker. Čini se da je odmaglio. Ili
je na vlastitu ruku krenuo u brda.
Bez novih kauboja!

Konji su dovedeni. Cecil i njen
otac morali su protiv volje uzjahati.
Kinez dođe iz kuhinje s malom
crnom torbom u ruci.

— Brže! Brže! — požurivao je
vođa momke. — Nemamo namjeru
ovdje vječno ostati!

Nakon nekoliko minuta svi kre-
nu. Jahali su uz potok, a za njima
je ostao napušteni ranč, sa široko
otvorenim vratima glavne kuće.
Samo su konji i mlado govedo osta-
li u oboru. Black se nije sjetio ko-
nja, inače bi možda i njih poveli.

VIII

Istodobno je Jim slijedeći tragove
stada zaobišao jednu okomitu liticu
i našao se pred nekom dolinom. Ve-
like pećine smjestile su se ispod
okomitih granitnih stijena. Na jed-
noj strani stajala je koliba, koja je
izgledala kao da se jednom stranom
naslanja na liticu. Krov je bio po-
kriven kamenjem i iskrivljen, kao i
na njegovoj kolibi u dolini Windri-
ver Rangea.

Litice su se okomito spajale na kraju udoline, ostavljajući samo uski prolaz u drugu dolinu, u kojoj su se nazirali blagi brežuljci, grmlje i trava. Tamo je bila stoka.

Walker pođe nekoliko metara u dolinu, zastane i ogleda se. Izgledalo je da uz stoku nema nikoga. Druga je dolina bila s nekoliko greda odijeljena od prve i nadgledavanje stoke nije bilo potrebno.

Sjaše i približi se kolibi. Pušku je držao oslonjenu na bok i nakon svakog se koraka ogledavao i osluškivao.

Stiže do kolibe. Vrata su bila zaglavljena gredom, koja je ležala u zardalim utorima. To je još više potvrđivalo njegovu pretpostavku da pljačkaši nisu ostavili stražara. Polagano odmakne gredu i baci je na zemlju. Vrata se odškrinu, uz laganu škripu. Unutra, u tami, ništa se nije moglo zamijetiti.

Odjednom Jim začuje iza sebe zvuk. Netko je repetirao pušku! Od tog reskog zvuka osjeti hladan znoj na leđima.

— Baci je, prijatelju, ili ćeš dobiti metak u glavu! — reče glas iza njega.

Činilo se da je momak udaljen samo nekoliko metara i Jim ispusti pušku.

— Ruke uvis!

Jim posluša.

— Smijem li se okrenuti?

— Sada smiješ.

Jim se okrene i ugleda oniskog mladića žarko riđe kose s uperenom spencer-puškom sa sedam metaka.

Činilo se da osim njega u dolini nema nikoga,

— Sada lijevom rukom odriješi opasač s patronama! — naredi momak.

Htio je spustiti obje ruke, ali zastane, jer je momak učinio nagli pokret puškom.

— Samo lijevom rukom!

Jim zadrži desnu ruku u zraku, a lijevom otkopča opasač. Njegov kolt tvrdo udari o zemlju i zlikovac se zadovoljno naceri.

— A sada se ponovno okreni, prijatelju.

— Zašto?

— Okreni se! — Momak prekune.

— Samo bi mi još to trebalo da odgovaram na pitanja!

Pljačkaš je bio bezobrazan i nestrpljiv. Jim je razmišljao kako je još živ samo zato što se momak želio pokazati. Mogao ga je ubiti čim je ugledao kako se približava. Bilo je sigurno da ga je primijetio čim je ušao u dolinu. Zato poslušaj i okrene se.

Visoko podignuta puška već je poletjela prema dolje. Jim je uspio podići ruku i zaštititi se od udarca, ali ga teški držak pogodi u lakat. Od silne boli nije mogao zaustaviti psuvku, a ruka mu od siline udarca poleti prema dolje. Zatetura i ugleda momka kako ponovno zamahuje.

Ovog puta nije uspio reagirati dovoljno brzo, jer mu je ruka nemoćno visjela uz tijelo. Udarac ga pogodi u vratnu žilu kucavicu i on zatetura prema kolibi, udari o zid i padne na koljena. Činilo mu se da se stijene raspadaju, iskre ispuniše dolinu, a okomite litice kao da su se sručile na njega i mladića. Pljačkaš je odjednom imao dva lica, koja su se počela sve brže vrtjeti.

Jimu se učinilo da će mu glava puknuti. Padne na zemlju i izgubi svijest.

— 0 —

Ležeći vezan u jednoj pećini, Jim odjednom ugleda pljačkaše. Jahali su u dolinu, dovodeći zarobljenike. Djevojčina smeđa kosa sjajila se na suncu. Reed je utučeno sjedio na konju, podigao je glavu tek kad je životinja zaustavljena. Jedino je Kinez izgledao nezainteresiran, ni iznenađen ni ljut. Cerio se zločincima i kimao glavom svaki puta kad bi nešto ugledao u dolini.

Zack, riđokosi stražar, sada je pričao nešto s pridošlicama.

Black odmah skoči s konja i potrči prema pećini u kojoj je ležao Walker.

Jim je pokušao osloboditi ruke vezane na ledima, no sada je oduštao.

Black je zastao na ulazu u pećinu i olakšano uzdahnio.

— Tako, dakle. Već sam se bio zabrinuo da te nećemo naći, prijatelju!

Jimov je pogled bio uperen pored momka, u daljinu.

— Zar je Bentson naredio da starca i djevojku dovedete ovamo?

Black se nacerio. Izgledao je ponešto nesigurno, upravo kao da je sada i on o tome razmišljao. Oštro se okrene, pođe do zarobljenika i naredi da ih se dovede u pećinu.

Reeda i djevojku grubo su skinuli s konja. Kinez je pao. Podigoše ga na noge i gurnu naprijed. Pri tom mu ispadne kožna torba, koju je ponio iz kuhinje.

— Stani, ne Kineza! — naredi vođa.

Cecil su gurnuli u pećinu. Ona udari o zid i padne na tlo. Njen se otac spotakne na ulazu.

— Vežite ih! — zapovjedi Black.

— Kinezu, pođi u kolibu! Rocca, drži ga na oku!

U pećini su bila dva pljačkaša. Sada su ušla još dvojica da pomognu svezati djevojku i starca. Kada su ostali sami, sjedili su poput Jima, naslonjeni o stijenu i ogledali se.

— Spalili su vašu kolibu — reče Reed nakon duže stanke.

— Tako?

— Da, izgleda da im je Bentson naredio neka vas uhvate.

— S time sam računao — odvrati Walker — i zato sam odjahao u susret pljačkašima i čekao da odu iz brda. Nadao sam se da su svi otišli. Nisam znao koliko ih je, a bilo je i suviše mračno. Jeste li ih vi vidjeli?

— Odjahao sam s ranča još noću. Želio sam vam kazati da se slažem s vama... mislim na kauboje, što ste predložili.

— Ah, tako. Ali tada ionako ne biste pravodobno stigli do mene, zar ne?

— Ne, bili su brži. Primijetili su me i slijedili sve do ranča. Tada je onaj crni momak bio toliko zbunjen da je pomislio kako nas mora sve povesti.

— Ne želi svjedoke koji bi šerifu mogli nešto kazati — reče djevojka. — Njemu je sasvim svejedno što će reći Bentson.

Jim ponovno pokuša olabaviti remenje.

Napolju, u sredini doline, stajao je neki čovjek i promatrao pećinu u kojoj su bili zatočnici. Konje su odveli iza kolibe, tako da iz pećine

nisu mogli vidjeti. Stražar dođe nešto bliže i sjedne na kamen ispred ulaza u spilju. Pušku je stavio među koljena.

— Nije uopće teško pronaći ovu dolinu — reče Reed. — Naprosto se naiđe na nju. Smiješno!

— Kako, smiješno? — upita Jim. — Momci se ovdje ne moraju nikoga bojati. Šerif iz Rivertona, jedini koji je ovdje nadležan, sam bi bio nemoćan. Ne vjerujem da bi mu građani pomogli.

— Osim toga, Hill je nadležan samo za grad — odvratí rančer. — Istina, nitko ne može ugroziti ovu družbu. Nije im potrebno da se sakrivaju. Osam ih je, zar ne?

Jim kimne.

— Kad dobro razmislim, prilično sam glupo upao u klopku.

— Nije to bila nikakva klopka — reče rančer, uzdižući se malo uz zid. — Bili su uvjereni da će vas naći u kolibi. Prema tome, ovo ovdje nije bila klopka.

— Naposljetku je ipak tako ispalilo — tvrdoglavo će Jim. — Mislio sam da su našli neku skrivenu dolinu, koju je teško naći. Odjednom sam se našao ovdje i ugledao pećine, kolibu i stoku. Krenuo sam dalje, da vidim ima li koga u kolibi. Međutim, stražar me očekivao.

Čuvar je gledao prema njima.

Jima su već zaboljeli zglavci, jer su se uski kožni remeni urezali u meso.

— Ako im je Bentson naredio da vas dovedu ovamo, zacijelo će se uskoro pojaviti — reče djevojka.

— To se može očekivati, Cecil.

— Želi vas živoga, da bi vas mogao mučiti.

— Upoznao sam ga. Morao sam mu potpaliti kuću, kao što su ovi momci kolibu.

— On bi izgradio novu kuću — nasmije se Cecil. — Što to znači za čovjeka poput Lawrencea Bentsona? Ima novca kao blata!

— Jedina nam je nada Ling Fu — polagano će rančer.

Jim i djevojka iznenađeno ga pogledaše.

— Kako si se odjednom njega sjetio? — upita ga kćerka.

— Ponio je torbu punu raznih stvarčica.

— To sam vidjela. Pa, što onda?

— Ne znam, ne snalazim se u tome, ali znam da je Ling Fu stari lukavac koji zna stotine trikova. Vjerojatno će pokušati nešto izmiješati što bi naše protivnike onemogućilo za borbu. Zašto bi se inače tako držao s tim momcima?

— Ah, tako.

Cecil se nagne malo u stranu, da bi vidjela i drugu stranu doline.

— Ne tako napadno! — prošapće starac.

Djevojka se ponovno nasloni na stijenu.

Na ulazu u dolinu pojavi se jedan od pljačkaša, s puškom u ruci. Mahne oružjem i vikne:

— Jahač, Keith. Mogao bi biti Bentson!

Trojica potrče prema ulazu u dolinu. Black ih je slijedio. Nestali su iza jedne stijene.

— Zacijelo mogu daleko nadgledavati dolinu — reče Jim. — To im je jedina sigurnost ovdje.

— U ovoj zemlji to je dovoljno — promrmlja Reed. — Čak ni dva ili tri šerifa ne bi imala nikakvih izgleda protiv osmorice odlučnih pljačkaša. A jedva da se istodobno i vidi

više od dva šerifa na jednom mjestu.

Cecil je napeto promatrala ulaz u dolinu. Sada su mogli vidjeti kradljivce, kako čekaju pridošlicu. Vođa dođe natrag i pogleda prema pećini.

— Sve je u redu — reče stražar zijeajući.

Black se ponovno okrene i pogleda prema ulazu u dolinu. Vidjelo se da je nervozan i nesiguran. Kad se na ulazu pojavio Bentson i konja usmjerio ravno prema njemu, uvukao je nesvjesno glavu među ramena. Ostali mu se pridruže. Samo je stražar ostao među stijenama.

Lawrence Bentson zaustavi konja oštrim trzajem uzdi i zagleda se u djevojku, rančera i Walkera. Na licu su mu još bili vidljivi tragovi borbe s Jimom.

— Stara budala šuljala se oko kolibe kod Sweet Watera — objašnjavao je Black glasom u kojem se osjećalo da se unaprijed želi obraniti. — Sve je vidio. Morali smo nešto poduzeti!

— Da, tako je! — prihvati jedan od njegovih drugova. — Mi smo ga slijedili do njegova ranča. Tamo su nas vidjeli djevojka i Kinez.

Bentson je još šutio.

— Nismo imali izbora — govorio je dalje Black. — Što smo drugo mogli?

Cecil se usiljeno nasmije.

— Što sam vam rekla, budale! Upropastili ste njegove planove!

Bentsonovo lice postane crveno.

— Ti si je želio — vikne vođa pljačkaša. — Prokletstvo, sada je ovdje!

— Glupane!

Bentson izvuče čizmu iz stremena i udari Blacka u lice. Silina udarca

odbaci vođu kradljivaca prema zidu i on prekrije lice rukama.

Bentson skoči sa sedla i ponovo udari Blacka, još ošamućenog od boli. Black se stenjući valjao po tlu, a onda odjednom skoči. Međutim, zahvati ga slijedeći rančerov udarac, koji ga baci na koljena.

Black se s mukom pokušavao osoviti na noge. Iz očiju su mu izbijali mržnja i bijes.

— Ne plaćam vas zato da biste trpali još više slame u svoje glave! — urlao je Bentson. — Zar vam nisam neprekidno govorio da zaobilazite ranč?

— Sve je bilo uzalud! — vikne Clyde Reed.

Bentson se okrene, pođe nekoliko koraka, zatim se vrati. Prilike su se toliko izmijenile da je zapravo zabravio zašto je dojahao ovamo.

Zbog Walkera je odjahao u Windriver Range, kako bi se osvetio. Sve je odjednom postalo nevažno. Zbrka u njegovoj glavi onemogućavala mu je da nađe izlaz iz ove situacije.

Vrati se, osloni ramenom na svog konja i prijede rukom preko čela.

Nitko se nije usuđivao prozboriti riječ. Svi su nastojali biti što dalje od tog gorostasa.

Cecil se ponovno nasmije. Zbog Bentsonova poraza zaboravila je svoj položaj.

Bentson se odjednom trgne, uzjaše svog velikog konja i okrene ga.

— Što ćemo sada? — upita Black.

— Najprije moram razmisliti!

— Zar da ih oslobodimo? — naivno upita vođa pljačkaša.

— Ti si gluplji nego što zakon dozvoljava! — vikne Bentson. Na-

pravio je kretnju kao da će ponovno sjahati i baciti se na Blacka.

— Ne, zadržite ih ovdje!

— Dobro. Prokletstvo, smirite se već jednom! — Black pođe natraške sve do stijene.

Bentson se nikako nije mogao smiriti i razmisliti, pa je nestrpljivo tresao glavom. Cecilin smijeh ga je smetao, činilo mu se kao da mu netko svrdla lubanju. Iziđe iz spilje i krene niz dolinu. Potjerao je konja galopom, tako da je stražar na ulazu u dolinu jedva skočio u stranu i izmakao kopitima.

Rančer je nestao s vidika, a pljačkaši su i dalje zbunjeno stajali ispred pećine.

Black je sve žešće kleo. Bijes zbog poraza sve ga je više razdirao.

— Ne zurite tako glupo u mene! — zaurla.

— On je sasvim sam na ranču — reče Ringo. — Njegovi se ljudi, navodno, vraćaju tek za nekoliko tjedana. Prema mojoj ocjeni, njegov je novac vjerojatno sakriven negdje na ranču... možda pod jastukom.

Krug kradljivaca naglo se suzio. Black je bio zamišljen.

— Sada si uzajamno podvaljuju — promrmlja Reed.

— Unatoč tome nas neće zaboraviti — odgovori Jim i dalje pokušavajući da olabavi remenje; činilo mu se da je malo popustilo.

Družba se udaljila od ulaza u spilju i počela raspravljati o novom planu. Njihov se vođa povremeno ogledavao i preko ramena razgledao dolinu.

Cecil je upitno gledala Jima.

— Oni isključuju bilo kakav rizik — promrmlja Reed. — Najprije će se pozabaviti nama, zatim Bentsonom. To je sigurno.

Odjednom se iz kolibe začuje vika. Vrata se naglo otvore i Kinez bude izbačen napolje.

Pljačkaši se iznenađeno okrenu i pogledaju prema kolibi. Na vratima je stajao snažan momak, vičući:

— Prokleti štakor! Nešto je stavio u jelo!

Kinez hitro ustane i potrči prema stražnjem dijelu doline, na kojemu su balvani zagrađivali ulaz u dolinu sa stokom.

— Stani, žutoglavi! — vikne Black, izvlačeći kolt iz opasača.

— Ja! — prošapće Cecil.

Jim upre sve snage i razdvoji ruke. Remenje od sirove kože naposljetku je puklo i on je bio slobodan.

Black opali, ali promaši Kineza. Opali ponovo, ali Ling Fu je i dalje trčao.

U međuvremenu Jim oslobodi noge i na koljenima otpuže do djevojke, koja ga je gledala ne vjerujući očima.

— Brzo, okrenite se! — zapovijedi joj. — Nemojte da oni vani nešto zamijete!

Black je ponovno opalio. Pridruži-la mu se još dvojica. Međutim, Kinez je već bio stigao do balvana, provukao se između njih i nestao među stokom.

— Neće ga uhvatiti! — likovao je Reed kad su dva pljačkaša potrčala. — Ling Fu se ovdje odlično snalazi. Odvezite me, Walker!

— Polako — odgovori Jim i hitro se sagne prema tlu, jer se Black bio okrenuo prema pećini.

Vođa je poslao natrag momka koji je bio zadužen da stražari ispred spilje i koji je u cijeloj zbrci zaboravio svoju dužnost. Sada se vratio do ulaza, stao tri koraka ispred njega i ponovno zagledao u

dolinu, da mu ne promakne ništa od događaja.

Jim oslobodi starca, ustane i počne se šuljati prema izlazu.

Progonitelji su stigli do balvana, prebacili se preko njih i krenuli dalje. Međutim, stoka im je preprečila put i sprečavala ih u potjeri.

Jim se polako došuljao do stražara, naglim mu pokretom izvukao revolver iz opasača i udario ga drškom po glavi. Puška sa štopotom padne na zemlju, a za njom i stražar.

Jim je trčao dalje. Stigao je do vode pljačkaša i uperio revolver Blacku u potiljak.

Svi se zaprepasteno okrenuše.

— Bacite oružje! — zapovijedi Jim.

Bili su toliko iznenađeni da su bez riječi poslušali.

Reed iziđe iz pećine, dohvati sa zemlje stražarevu pušku i uperi je prema kradljivcima.

U međuvremenu je i stražar na početku doline primijetio što se događa, ali se nije usuđivao ništa poduzeti.

— Dođi, ovamo! Brzo! I baci pušku! — zapovjedi mu Reed.

Stražar je oklijevao, a Jim snažno pritisne revolver na Blackov potiljak i reče:

— Naredi mu da posluša ili nećeš doživjeti kraj!

— Levy, nemoj praviti gluposti! — vikne Black promuklim glasom.

Stražar odbaci pušku i priđe bliže.

— I revolver! — zapovjedi stari rančer. — Brzo, svi odbacite revolvare!

Poslušali su, sočno psujući.

— Osedlajte naša dva konja i dovedite ih ovamo — naredi Jim. —

Black, uvjeri svoje ljude da nisam šaljivdžija i nemam smisla za šalu! Ako mi se nešto učini sumnjivim, ti ćeš platiti!

— Nemojte pokušavati kakve gluposti! — vikne Black.

— Neće se usuditi da te ubije — reče Ringo — jer tada ne bi više ništa imao u šaci.

— Umukni, glupane! — usklikne Black. — Učini što traži!

Dva su pljačkaša trčala dolinom. Onu dvojicu što su progonili Kineza više se nije vidjelo. Ostali su šutke stajali uokolo.

— Što misliš dokle ćete stići? — upita Black.

— To ćemo vidjeti!

Iz druge doline dopru pucnjevi.

U međuvremenu je i Cecil izišla iz pećine i podigla jedan od odbačenih revolvera.

Jim joj namigne i ona mu doda oružje.

— Potrebna mi je i puška, Cecil, i patrone!

Djevojka je stajala podalje od pljačkaša. Podigla je još jednu pušku sa zemlje i odnijela je Jimu.

Jim je drugi revolver zataknuo o pojas na hlačama, a vinčesterku zadržao u ljevici.

Pojave se dva pljačkaša, dovodeći četiri osedlana konja.

— Prokletstvo, zašto četiri? — upita Ringo.

— To je u redu — odgovori Jim, pogledavši na ulaz u drugu dolinu. Tamo su se pojavila dva kradljivca vodeći Kineza između sebe.

Ugledavši skupinu u dolini, zastanu.

— Reci im da puste Kineza i odbace oružje! — zapovijedi Jim Blacku i pojača pritisak na njegovu zatiljku.

Vođa je poslušao Walkera, a ta dva pljačkaša njega. Pustili su Kineza, koji je izgledao neozlijeđen, i odbacili oružje.

Kinez se hitro popne preko balvana, a za njim i zločinci. Tada Jim reče:

— A sada ćeš, Black, poslati svoje ljude do one dvojice — naredi Jim. — I reci im neka skinu opasače s patronama!

Black i to poslušao. Više se bojao za vlastiti život nego što je Jim mogao i pomisliti.

Pljačkaši su se polagano udaljavali, otkopčavajući opasače i bacajući ih na zemlju, tako da su bili razbacani duž cijele udoline.

Ostao je samo Black.

Reed pokupi nekoliko opasača i nešto oružja, koje je ležalo svuda uokolo, i sve natovari na konje.

— Što sada? — upita djevojka.

— Vi, vaš otac i Ling Fu uzjašite — odgovori Jim.

— A vi?

— Doći ću za vama. Jašite koliko brzo konji mogu.

— Dobro.

Reed pogleda Kineza.

— Kako si se odao?

— Bandit znatiželjan kao stara baba. Vidio kako Ling Fu stavio u jelo malo smeđeg praška.

— Kakav prašak, Ling Fu?

— Velika tajna kineske znanosti! Smrvljeni makov cvijet. Dobro spavati od toga!

— Samo spavati? — razočarano upita rančer.

Ling Fu kimne.

— Dugo spavati i lijepo sanjati!

— Krenite! — zapovjedi oštro Jim.

— Bojim se. Pođite i vi s nama, Jim! — reče djevojka.

— Uzjašite i krenite! Ovo ću već sam obaviti — reče tvrdo Jim.

IX

Topot se pretvorio u jedva čujno tapkanje, a zatim zamre. Pljačkaši su još stajali pored balvana na dnu udoline, a revolver je i dalje bio prislonjen na Blackov zatiljak.

Da je Jim čovjek poput njega, razmišljao je Black, njegovu bi životu već bio kraj. No, Keith je znao da ima i drugačijih ljudi i nadao se da je Jim takav.

— Pustit ćemo vas da odete — govorio je uvjereno. — Ne trebate se ničega bojati!

— Zar misliš da sam lud, Black?

— Sasvim sigurno ćemo vas pustiti.

— Dobro, dobro. Legni na zemlju.

— Što?

— Legni!

Black poslušao. Jim zatakne kolt u remen hlača, uzme pušku u desnu ruku i opali u zrak.

Black se strese kao da je on pogoden. I momci na dnu doline se trgnu.

— Preko ograde! — vikne Jim i opali slijedeći metak iznad glava pljačkaša, tako da su čuli fijuk.

— Preko ograde! — ponovi Jim.

Hitro su se popeli preko ograde i potrčali među stoku.

Jim potrči do osedlanog konja, uzjaše i krene. Kad se ogledao, Black je upravo ustao i pograbbio sa zemlje jedan od preostalih revol-

NOVI HIT! HITCHCOCK

bira za vas

Na 144 stranice najbolje kriminalističke pripovijetke poznatih svjetskih autora u izboru majstora trilera, glasovitog filmskog redatelja Alfreda Hitchcocka! Novo, napeto, zabavno, uzbudljivo! Za mlade i stare ljubitelje krimi-literature!

Prvi broj u prodaji od 25. srpnja!

Potražite kod svog prodavača novina svakog 25. u mjesecu –

**HITCHCOCK
BIRA ZA VAS**

vera. Odmah zaustavi konja i skoči na zemlju.

Black je bio podigao revolver i sada je stajao zbunjeno gledajući Jima.

— Baci ga, Black!

Zlikovac je oklijevao.

— Neugodno si brz, rekoše Levy i Tate.

— Ako znaš, bolje da me poslušaj!

— Da, možda je bolje.

Black ispusti revolver, ali ruka mu je i dalje bila pri zemlji.

Jim opali iz puške. Metak pogodi oružje kraj Blackove noge i odgurne ga malo dalje, a pljačkaš odskoči.

Jim ponovno uzjaše i krene iz doline, pitajući se zašto nije ubio Blacka.

Za njim se začuše pucnjevi. Jeka je nosila prasak niz udolinu. Jim se okrene i ugleda Blacka, koji je ispraznio revolver uzaludno pokušavajući da ga pogodi.

Galopirao je niz kanjon, zaobišao zavoj i našao se u uskoj udolini, u koju nisu dopirale sunčeve zrake. Nakon stotinjak metara litice su se razmakle. Zemljište se blago uzdizalo i Jim se našao pored mjesta s kojega se mogla nadgledavati cijela dolina. Međutim, pljačkaši očito nisu stigli tako daleko, jer se nisu čuli pucnjevi.

Nakon stotinjak metara Jim ugleda ostale.

Niz jedan obronak bio se sručio šljunak, a među šljunkom ležao je konj Ling Fua. Jedna prednja noga bila mu je slomljena. Podvukao ju je pod sebe i velikim prestrašenim očima gledao Reeda, koji je u ruci držao revolver.

Starac je oklijevao. Pogledao je Jima, koji zaustavi konja, Kinez je jadikovao i okrenuo leđa da ne bi morao sve to gledati. Reed se strese, podigne ruku i pritisne obarač. Prasak se razliježe među stijenama. Glava konja nemoćno klone na zemlju.

— Brzo na mog konja, Ling Fu! — zapovjedi Reed oštro. — Možda stignemo do onog procijepa!

Djevojka upitno pogleda Jima, stisnutih usana.

— Nemoj sada cmizdriti! — vikne rančer, uspinjući se u sedlo.

Hitro povuče Kineza i već idućeg trenu jahali su dalje. Prošli su pored gomile šljunka i mrtvog konja i krenuli niz usjeklinu.

Jim je ponovno zastao i ogledao se. Čuo je topot i rzanje konja. Izgledalo je da je zbog gubitka jednog konja borba postala neizbježna.

— Još malo i stići ćemo do procijepa! — vikao je rančer.

Jim krene za njima. Kamenje je škripalo pod kopitima, a sitna se prašina dizala uvis. Pred njima su se spajale okomite litice.

Malo iza procijepa svi sjašu i sklone konje u zaklon. Otkoče oružje, a Reed doda Kinezu kolt, kojega ovaj nakon dužeg oklijevanja ipak prihvati.

Jim je stajao iza neke stijene koja ga je zaklanjala sve do ramena. Djevojka je pored njega pokušavala nabiti pušku, ali patrone su joj ispadale iz ruke.

— Zar to još nikada niste radili, Cecil?

— Jesam, ali to je bila igra. Sada uzbuđenje...

Jim kimne s razumijevanjem.

— Još ih je osam?

— Zašto bi ih bilo manje? — upita Jim, gledajući preko zaklona niz udolinu.

Ovdje se zbio prvi sukob s pljačkašima, a možda će se sada ovdje odlučiti i budućnost doline u Wind-river Rangeu.

— Bilo je to glupo pitanje — mrmljala je djevojka. — U jednom sam trenu pomislila da biste mogli tek tako ubiti čovjeka ... mislim čovjeka poput Blacka.

— Razumio sam, Cecil. Ne, niti sam mogao. Za to je potrebna vjera.

— Vjerojatno.

— Pripazite, sada bi se trebali pojaviti! — vikne rančer s druge strane puta. — Prođu li ovuda, s nama je gotovo, Walker!

— To zna i sam! — oštro mu odgovori kćerka. — Osam protiv četiri! Nije baš loše, to više što smo sada mi u zasjedi. A onaj tko je u zasjedi, taj je u prednosti, zar ne?

— Točno, Cecil!

— Eno ih! — vikne Reed.

Nekoliko sekundi zatim jahači se pojaviše u procijepu.

Dočeka ih kiša metaka. Jedan se konj propne i padne, a Ringo krikne, stropošta na zemlju i udari glavom o stijenu.

Opetovali su oružje i pucali takvom brzinom da se zlikovci nisu uspjeli snaći. Black je bio među prvom trojicom koja su pala. Konji su rzali i propinjali se. Pljačkaši su se željeli povući, ali konji ih više nisu slušali, pa su morali sjahati.

Ljudi u zasjedi pucali su dalje. Čak je i Ling Fu opalio nekoliko puta. Cecil je zaboravila sav strah i neiskustvo i hrabro se borila uz Jima i svog oca za život, budućnost i sudbinu svoju u brežuljkastoj dolini, koja se upravo sada odlučivala.

Rocca je bio četvrti kojega je Jim uklonio. Kriknuo je, ispustio pušku i klonuo na zemlju.

— On je s davlom u savezništvu! — vikao je Levy. — Ubio je i Keitha!

— Onda bježimo! — vikne drugi.

— Pazite, žele umaći! — vikne rančer i pokuša pucati još brže.

Jim i djevojka neprekidno su pucali.

Uskoro više nisu vidjeli kradljivce. Iz zaklona u procijepu čulo se rzanje. Izgledalo je da su bjegunci na konjima i da ih pokušavaju potjerati.

Reed izide iz zaklona i zapuca za njima. Pljačkaši su se vratili uzbrdo. Jedan metak pogodi procijep, odbije se i poleti prema nebu.

Reed spusti pušku i vikne:

— Za njima!

— Zašto? — upita Jim, gledajući prema kanjonu ispunjenom prašinom. Tamo su ležali mrtvi pljačkaši, a jedan je konj bez jahača besciljno lutao.

— Da, zašto? — umiješa se djevojka.

— Bijesni ljudi jahati daleko! — uvjeravao je Kinez. — Ne odvesti stoku iz doline!

— Ne, ovi su sretni što su još živi — potvrdi Jim.

— Ali to su ubojice i kradljivci i ne smiju umaći! — tvrdoglavo je ustrajao rančer. — Bili bi nas sve hladnokrvno ubili. To svi znate!

— Biti oni kažnjeni! — Kinez značajno pogleda prema suncu.

Jim se odvoji od ostalih i približi procijepu, do mjesta gdje je ležao Black. Metak je pogodio vođu pljačkaša točno u srce.

Kad se okrenuo, ostali su već uzjahali. On im se pridruži. Rančer je

izgledao mrzovoljan. Takav završetak nije mu bio po volji, ali je i sam shvatio da je bilo dosta.

— Zar ih nećete pokopati? — upita djevojka.

— Reći ćemo šerifu u Rivertonu što može ovdje naći — objasni Jim — Jer netko ipak mora javiti što se ovdje dogodilo, kao i to da mi nismo ti koje šerif Hill traži.

— Točno — suglasi se rančer.

— Neka dođe ovamo i sve pogleda. Neka sam odluči što će biti.

— o —

— A što sada? — upita Reed kad su zastali na jednom brežuljku.

Sunce je stajalo u zenitu. Bilo je vrijeme najveće vrućine. Zrak je treperio i činilo se da je među brežuljcima voda, brežuljci otoci u golemom jezeru.

Jim je gledao sprženu zemlju u Sweet Wateru; čak je i grmlje sve do samog ruba potpuno plitkog potoka bilo isušeno i sprženo.

— Bili su to momci Bentsonu po mjeri — reče djevojka.

— Sigurno sada sjedi na svom ranču i razmišlja — Reed pogleda prema sjeveru — kako da se izvuče iz bezizlazne situacije. Kad sazna što se u međuvremenu dogodilo, neće se oporaviti od silnih iznenađenja. Da odemo do njega i sve mu kažemo?

— To ću ja uraditi — reče Jim glasom koji nije trpio prigovora.

— Zašto? — upita djevojka.

— Za njega sam samo ja ozbiljan protivnik, Cecil. On je mene želio ubiti, nikoga drugoga!

— To je istina — suglasi se Reed. — A za sve sam ja kriv. Priznajem da je bilo pokvareno što sam vas slijedio do Fort Walla, Jim.

— Želite li dokument natrag, Reed?

— Nisam to mislio! — brzo odgovori rančer. — Ne! Ali bih vam predložio nešto drugo.

— Što?

— Spojimo dokumente i zemlju ponovno zajedno. Naravno, ako vi to želite.

— A zatim?

— Tada izgraditi veliki ranč s mnogo stoke! — Kinez pljesnu rukama.

Jim vidje kako su Ceciline oči zablistale.

— Uistinu biste to uradili, Jim? — upita djevojka i od iznenadne sreće dotjera konja pored Jima i uhvati ga za ruku.

— Ako zatim poželim ono što je htio i Bentson ... da vas oženim?

Djevojka se nasmije.

— Tada ćemo otići u Riverton i sve srediti.

— Dobro. O tome ćemo dalje sutra razgovarati.

Cecil ispusti njegovu ruku i uozbilji se.

— Zapravo bi se šerif morao pozabaviti Bentsonom.

— On ovdje nije nadležan — reče rančer. — Katkad mi se čini da ti, Cecil, nikada nećeš shvatiti prave stvari!

Jim potjera konja i pojaše prema sjeveru. Cecil htjede poći za njim, ali starac je bio brži. Gurnuo je svog konja ispred njenog i uhvatio uzde.

— Zašto svi ne pođemo?

Reed odlučno zaniječe glavom.

— Sada je sve u redu, Cecil.

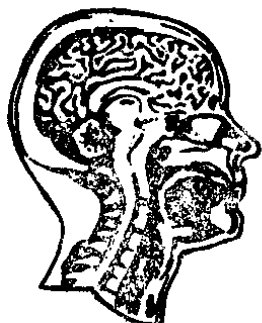
— Ništa nije u redu, dokle je god Bentson na slobodi!

**O svemu
što
uzbuđuje**

fokus

— To je Walkerov posao, Cecil, shvati. To je za njega, možda, značajnije nego što mi mislimo.

— Zbog života u ovoj zemlji — reče Kinez — mora tako biti!

— Sad si čula. Pođimo na ranč i pričekajmo ga. On će se vratiti, vidjet ćeš!

— Zemlji treba soli — reče Kinez uzdižući kažiprst — kao prah od makovog cvijeta za san!

— o —

Činilo se kao da i glomazne zgrade na ranču plivaju na vodi. Govedo je pospano stajalo na žegi u oboru.

Jim je polagano prilazio ranču. Pušku je držao preko koljena, a ruku na dršku revolvera. Osjećao je da ga Bentson već promatra i znao je da je to odlučan trenutak.

Kad je stigao do kraja obora i bio od visoke zgrade udaljen oko tri stotine metara, zaustavi konja, sjaše i priveže uzde za sedlo. Konj lagano zarže i otare njušku o njegovo rame.

— Ne brini, sredit ćemo to, Rebell!

Jim pođe uz ogradu, koja mu je pružala zaklon, i stigne do prednjeg ugla kuće. Iza jednog prozora ugleda bljesak. Ne oklijevajući, podigne pušku i opali. Staklo se rasprsne u paramparčad i krhotine poput kiše padnu na dvorište.

Konji u koralu počnu se micati i kretati prema ogradi. Podigne se oblak prašine.

— Iziđi, Bentsone! — pozove Jim.

Iza Jima približavao se konj u zaklonu ograde ali opet zastane. Jim krene u trku preko dvorišta nasumce pucajući. Skoči na trijem i ugleda ostatke razbijene ljuljačke.

Baci se na vrata i skoči u hodnik. U polumraku mu pred prenapetim očima zaigra neki bljesak, koji ubrzo nestane.

Bentson nije bio tu.

— Gdje se sakrivaš, Bentsone?

Zvuk glasa sablasno je odjekivao. U pozadini kuće zaškripi neka vrata. Jim potrči naprijed, stigne do stražnjih vrata, otvori ih i ugleda rančera kako nestaje kroz otvorena vrata šupe. Opali, ali pogodi samo okvir vrata.

Istrči iz kuće. Nije smio Bentsonu ostaviti vremena da mu postavi ovdje zamku, gdje je poznavao svaki peđalj. Pucajući pretrči dvorište i stigne do šupe. Kad je pogledao unutra, vidje da su slijeva još jedna mala vrata, kroz koja je Bentson već nestao.

Konj lagano zarže. Jim se okrene i ugleda rančera. Gorostas se više nije osjećao toliko jakim da se sam upusti u borbu. Tog je časa stigao do Jimova konja i vinuo se u sedlo.

Konj poskoči postrance i pojuri prema koralu. Bentson uhvati sedlo, a oštre ostruge zabije u trbuh životinje. Konj zanjšti, propne se i pojuri prema sredini dvorišta, bijesno se okrećući u krugu.

— Prokleta životinja! — kleo je Bentson i udarao konja šakom među oči.

Konj se spusti na sve četiri noge, hitro ustane i ponovno potrči u krug, a zatim se baci u stranu.

Bentson zaprepašteno krikne kad se konj svalio na njega. Ipak je uspio ustati, a zatim ponovno padne.

Jim se približavao korak po korak, držeći revolver uz bok. Kad su

bili udaljeni desetak koraka, zastane i zagleda se u Bentsona koji je izgledao kao da su mu sve kosti polomljene. Pipao je rukom po strani rebra. Zastenje, okrene se i drugom rukom opipa drugu stranu tijela ispod kaputa.

— Taj trik smo već vidjeli! — reče Jim.

Bentsonova se ruka pojavi ispod kaputa, ali bez oružja. Osovi se na koljena, ustane i pođe nekoliko koraka, zatim ponovno padne.

Njegovo stenjanje i jadikovanje zvučalo je istinski, pa je Jim načas povjerovao i spustio oružje. Taj čas rančer se okrene, s revolverom u ruci.

Jim je reagirao takvom brzinom da Bentson nije stigao opaliti. Metak poleti prema njemu i on ugleda bljesak i dim a zatim osjeti da ga je pogodilo nešto vruće. Učinilo mu se da će mu bubnjići puknuti. Vid mu se odjednom zamagli.

Kad je Bentson pao u prašinu, konji su ponovno jurili koralom, a novi oblaci prašine uzdizali su se iznad ranča. Jim se približi nepomičnom liku. Iako je bio siguran da Lawrence Bentson više ništa ne osjeća, okrene ga na leđa. Tane mu je prošlo između očiju. Jim ni sam nije shvaćao kako mu je nagonski uspjelo tako točno gađati.

— Ne, to nitko neće shvatiti — reče polagano i krene prema šupi da uzme lopatu.

— o —

Grob je poravnao stražnjom stranom lopate, a zatim je odbaci u grmlje pokraj kojega je iskopao grob. Pri tom je ukočena pogleda promatrao Cecil, koja se bila približila i držala uzde konja. Njena sjena padne na niski humak.

— Nisam mogla izdržati. Morala sam poći za tobom, Jim!

— Gotovo je, Cecil.

Jim zazviždi kroza zube.

Rebell dokaše iz sjene šupe. Jim uzjaše i pogleda iznad glave iznenađene djevojke.

— Zar on sluša na riječ?

Jim se nasmije.

— Da.

— To nisam znala.

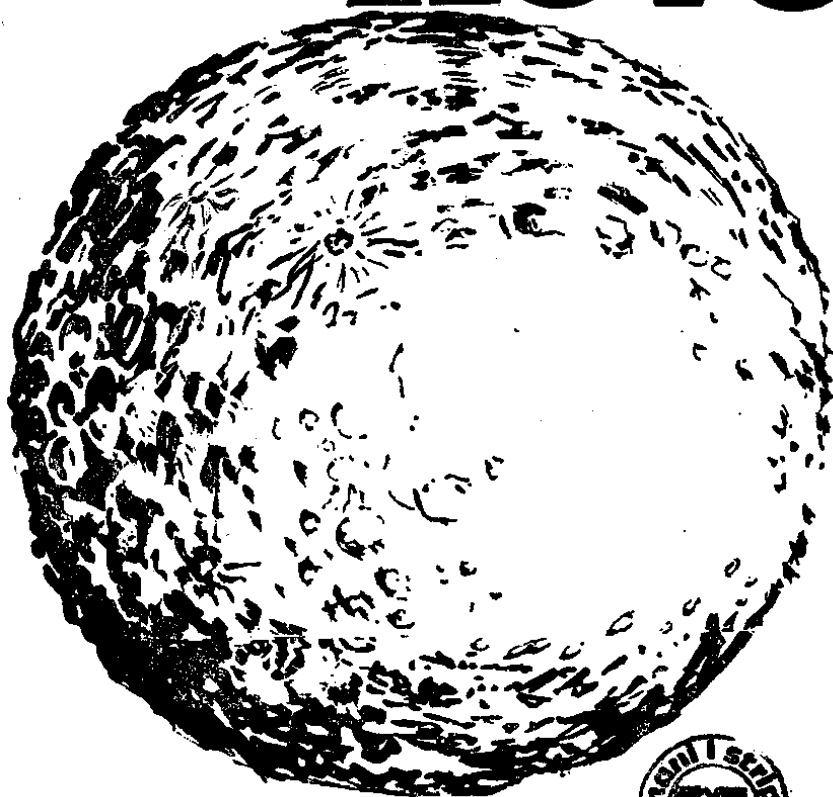
— Katkad je dobro da se sve ne zna, Cecil.

Zajedno su jahali pored svojih starih tragova prema Reedovu ranču. Cecil je imala još mnogo pitanja na koja je željela odgovor ali ih sada nije postavila. Što je vrijeme više odmicalo, sve je više uviđala da su pitanja nepotrebna i nevažna, i da se sva odnose na prošlost.

Važna je jedino budućnost koja je pred njima i koja je obećavala više nego što je donijela prošlost.

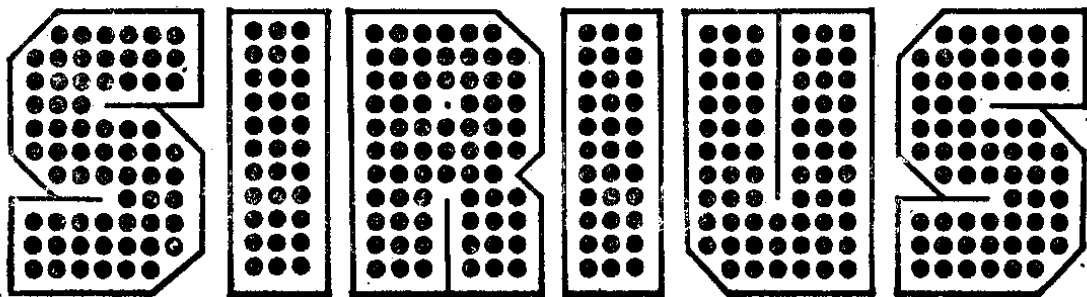
K r a j

ново!

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

10d

Corey Ford

KUTIJA ŠIBICA

U svom životu napio sam se tri puta. Hoću reći, u takvoj mjeri da se nisam mogao ničega sjetiti. Prvi put u bazi aviona B-29 kad smo čuli da je završio rat. Tex Hubbard je čuvao u svom vojničkom sanduku bocu viskija starog dvanaest godina. Iskapili smo je do dna. Drugi put se to isto dogodilo kad sam nakon tri godine ponovo sreo Texa u Chicagu.

Mora da je to bila pijanka velikog stila, jer, kad me prodorna zvonjava telefona dovela k svijesti, otkrio sam da još uvijek imam na sebi košulju i kravatu. Bio sam u svojoj sobi, ali nisam imao pojma kako sam se u nju vratio, gdje sam bio i što se sada događa. Sjedoh na krevet i dohvatih slušalicu. Ono što sam čuo razbistrilo me bolje od bilo kakva hladnog tuša.

— Odjel za umorstva — reče glas. — Poznajete li izvjesnog Jamesa Hubbarda?

Odgovorio sam da poznajem, iako je on za mene bio samo Tex.

— Sinoć je ubijena Marie Pawys. Uhapsili smo Jamesa Hubbarda.

Promucao sam:

— A zašto?

— A što mislite zašto, prijatelju? — hladno me upita isti glas. — Našli smo ga u stanu ubijene.

— Ali... pa to je nemoguće — bunio sam se, nastojeći da mi slušalica ne ispadne iz ruke. — Sinoć smo bili zajedno.

— Gdje?

Usprkos očajnom mamurluku ipak sam toliko pametan da kažem:

— Doći ću k vama.

Prekinuo sam vezu i sjeo na rub kreveta, prisiljavajući se na razmišljanje. A tako je bilo teško misliti! U mom je sjećanju čitava večer bila u komadićima, kao razbijeno ogledalo. Posve neodređeno sam se sjećao kako smo Tex i ja ušli u taksu i kako sam s njim diskutirao o tome koji će od nas dvojice drugoga otpratiti kući. On je uporno zahtijevao da sa mnom ide do moje kuće, a ja sam navaljivao da s njim pođem do njegove.

S poda podignem kaput, uvučem ruku u džep i izvučem lulu. Zatim sam potražio šibice. Na njima je pisalo »Pump Room«. Mora da smo se zaustavili kod »Pumpa«, ali u koje vrijeme, je li bilo ranije ili poslije, toga se nisam mogao sjetiti. Da je čak i moj vlastiti život bio u pitanju ne bih to mogao. A sada je u igri bio Texov život.

Kad sam stigao u policiju i kad su mi naposljetku dopustili da vidim Texa, zatekao sam ga u jad-

nom stanju. I sâm sam pomalo drhtao. Bio je blijed i snužden. Čitav sat unakrsnih pitanja nije dobio nikakvih rezultata.

— Možeš li mi reći što se dogodilo? — upitah ga.

— To ti meni reci — odbrusi gnječeći cigaretu koju je držao u ruci. — Probudio sam se u tuđem stanu. Djevojka je bila mrtva. Malo poslije je kuću su ispunili policajci.

— Ali, sjećaš li se barem kako si tamo dospio?

— Jedino čega se sjećam — reče Tex vadeći iz doze drugu cigaretu lupkajući njome po noktu palca — jest to da smo ti i ja bili u taksiju, ali gdje, to ne znam.

Iz džepa izvadih kutiju šibica. Na njoj je pisalo »606«.

— Tko je ta djevojka? — upitah ga paleći mu cigaretu.

— Marie Pawys? Pjevačica u noćnom klubu.

— Poznavao si je?

Tex je krzmao samo desetinku sekunde.

— Da — priznao je. — Već je dugo poznajem.

— Nebesa! — povikah.

— Bilo je to za vrijeme rata — raspričao se Tex. — Upoznao sam je kad sam došao na odsustvo u New York. Zatim mi je slala pisma preko oceana, poslala mi svoju sliku i ponekad neki poklončić.

— Je li to ona sa crnim čarapama čiju si sliku zalijepio iznad kreveta brodske kabine?

Tex potvrdi.

— Bila je draga djevojka. Vidiš li ovu dozu za cigarete? Ona mi ju je poklonila.

Unutra je bila posveta: »Mom jedinom i nenadoknadivom Texu od Marie.« Pogledah ga.

— Znam, znam — reče snuždeno kao da se brani. — Mislim da je preozbiljno shvatila našu vezu. Poslije rata primio sam od nje nekoliko pisama, ali sam ih razderao. Bio sam zaručen s djevojkom iz mog kraja i nisam želio komplikacija.

— Tex — šapnuh — kako je ubijena?

— Nožem. — Ugasio je opušak na dozi. — Jutros cigarete imaju gadan okus — reče i izvadi slijedeću.

Ponovno sam mu pripalio. Na kutiji šibica pisalo je »Wrigley bar«.

— I ti se ne sjećaš da si otišao k njoj pošto smo se razišli?

— Zar bih mogao? — bunio se Tex. — Odakle mi njena adresa?

Inspektor kriminalističkog odjela zvao se Hourihan. Držao je noge na stolu i pušio cigaru kad sam upao u njegovu sobu.

— Sjednite — reče ispuštajući oblak oštrog dima. — Zanima me vrijeme. Kad ste ostavili Hubbarda?

— Ne znam.

— Poslije tri?

— Ne znam.

Nestrpljivo se pomakne na stolcu.

— Djevojka je ubijena prije četiri sata. Hubbard je nazvao iz tog stana, dao adresu i rekao da požurimo. Kad smo stigli, slušalice se lju-ljale, a on je bio bez svijesti.

— Jeste li baš sigurni da vas je Hubbard zvao?

Pogledao me prijezirno:

— On je tako rekao.

Bila je to prva dobra misao koja mi je sinula toga jutra.

— Slušajte, inspektore — rekoh zapalivši lulu. — Mene je nešto drugo začudilo. Kako to da na Hubbar-

dovu odijelu nema ni jedne krvave mrlje?

Inspektor skine noge s pisaćeg stola.

— Ovdje ja postavljam pitanja, prijatelju — zareži. — Gdje ste vas dvojica sinoć bili?

— Na mnogim mjestima. Još sam malo zbunjen, ali znam da smo bili u »Pumpu« i kod »606«.

— Pronašao sam šibice u džepu. — Inspektor me pogleda s nerazumijevanjem. — Pušim lulu — objasnio sam. — Stalno sam u potrazi za šibicama i kada god negdje ugledam kutiju, strpam je u džep. — Gurnuh ruku u džep. — Eto, na primjer, ovdje je jedna s natpisom »JHB«. Čiji su to inicijali?

— Moji! — zagrmi inspektor. — Uzeli ste moje šibice!

Izišao sam, prešao preko ulice i u jednom malom baru naručio kavu. Ispijajući, izvadio sam sve kutije šibica iz džepova i poslagao ih po stolu, nastojeći rekonstruirati večer. Na jednoj je kutiji pisalo »Pennsylvania Drug Company« na drugoj »Ex Lax«. Gledao sam ih iako mi ništa nisu govorile. Zatim poravnah ostale: »Pump Room«, »Buttery«, »Wrigley Bar«, »606«, »Casino francese« i »El Bee Diner«. Izdvojio sam »Wrigley Bar«, jer sam se sjećao da je to mjesto gdje sam se s Texom sastao u pet sati. Odlučio sam početi s »Pump Roomom«.

Kad sam sam stigao, baš su prostrirali za ručak. Ernie Byfield se sjetio da me je sinoć vidio, dodavši da smo ovdje i večerali, a otišli oko devet sati. Vrtar Red pokušavao nas je nagovoriti da uzmemo taksi. Vjerojatno već nismo bili sigurni na nogama, ali smo kao djeca upor-

no ponavljali da ćemo pješice do »Butteryja«.

Otišao sam tamo. Dugo smo se zadržali u tom lokalu, sjetio se konobar kad sam ga ispitivao. Vrtar je potvrdio da smo izašli oko 11 i 30 i otišli u »Casino francese«.

U »Casinu« je išlo teže. Morao sam čekati nekoliko sati da se pojavi direktor koji baš nije bio radostan kad me ugledao. Objasnio mi je da je došlo do neugodnog spora, da sam mu poderao kravatu i da nas je gotovo izbacio iz lokala. —

Kod »606« bilo je još gore. Glavni konobar Frank sjetio se da smo u lokal ušli oko ponoći. Vjerojatno smo došli ravno iz »Casina«. Sve do tog trenutka lanac događaja bio je kompletan. Još je rekao da smo mnogo pili i da smo se po svaku cijenu htjeli pridružiti zboru koji je pjevao na pozornici, a on nas je nagovarao da odemo kući. No, Tex nije tako mislio.

— Ihtio je ići u »Club Catalina« — nastavio je Frank — izjavljujući da tamo dugo nije bio. Moglo je biti oko dva sata iza ponoći.

»Catalina« bar se nalazio u Clark Streetu, blizu Ontarija. Vlasnik je bio neobično ljubazan, ali reče da me nikada prije nije vidio, dodavši da bi se me sigurno sjetio da sam bio u njegovu lokalu.

Stigoh do mrtve točke. Preostala kutija šibica bila je s natpisom »El Bee Diner« kluba u Logan Square. Nisam mogao shvatiti kako smo mogli prijeći toliki put do Logan Square, ali pomislih kako se treba uvjeriti.

»El Bee« je upravo bio tip lokala kakvo je ime i nosio. Dugačka tezgica s visokim stolicama, duboks, slanina s jajima i kava za 35 centi.

VESNOV

KVIZ

KARIS

OD 23. H
KVIZ
EXTRA
PRILOG
KVIZA
16
STRANA

ENIGMATSKIE
ZABAVE
VISE

16 NOVIH STRANICA
12 SKANDINAVKIVISE
KRIMIPRICASPITANJEM
MATEMATICKI TEST
ENIGMATSKI STRIP
NOVE SAHRUBRIKE
POCETNICKI POLIGON-
STRANICANOVIH SURADNIKA

KVIZ EXTRA ZNANJE I ZABAVA!

Uz tezgju je sjedilo mnogo gostiju sa šeširima na glavi. Sjeo sam pri dnu tezgje i naručio kavu.

— Jeste li me možda sinoć ovdje vidjeli? — upitah čovjeka za tezgjom.

— Koliko se sjećam, nikad vas prije nisam vidio.

Čovjek koji je sjedio uza me okrene se i pogleda me. Postalo mi je neugodno.

— Samo se pokušavam sjetiti gdje sam sve bio — objašnjavao sam barmanu. — Pomislih da sam bio i ovdje.

— Ne, ovamo niste dolazili, gospodine — potvrdi čovjek pokraj mene. — Niste bili u stanju nikamo otići.

— Odakle znate?

— Ja sam vas taksijem vozio kući — objasni čovjek. — Dobro se sjećam. Uzeli ste mi posljednju kutiju šibica da pripalite lulu i niste mi je vratili.

— Gdje sam ušao?

— Ispred »Cataline«. — odgovori. — Prepirali ste se sa svojim prijateljem tko će koga pratiti kući. No, on je zaspao pa sam najprije vas odveo.

— A mog prijatelja?

— Natrag u »Catalinu«.

Tako sam se žestoko trgnuo da sam po sebi prolio malo kave.

— Reče da je zaboravio dozu za cigarete. — nastavi taksist. — Čekao sam ga neko vrijeme, ali onda ga je vlasnik lokala Louis koji je imao vožnju i rekao da ne čekam, jer će on vašeg prijatelja odvesti kući.

— Sjećate li se možda koliko je bilo sati?

— Pa, bila su prošla tri sata.

— Gdje vam je automobil?

— Vani.

— Idemo u »Catalinu« — rekoše.

Jedan konobar mi pokaže Louisovu radnu sobu. Kad sam ušao, on podigne pogled s pisaćeg stola.

— Oprostite što vam opet smetam — rekoše.

— Ali, molim vas! — Gurnuo je pred mene pepeljaru. — Izvolite sjesti.

Sjeo sam mu nasuprot, a iz džepa izvadih lulu.

— Pokušavam se sjetiti gdje sam bio sinoć. Jeste li baš posve sigurni da nisam bio ovdje?

— Posve — odgovori Louis. — Sigurno bih vas bio zamijetio. — Onda, kao slučajno, upita: — A zašto vas to toliko zanima, ako smijem pitati?

— Jedan moj prijatelj vjeruje da je ovdje nešto zaboravio. — U plamenu šibice promatrao sam izraz njegova lica. — Da budem jasniji, dozu za cigarete.

Njegovo je lice ostalo nepomično, ali gledajući ga ravno u oči, učinilo mi se kao da su mu se zjenice suzile. — Ne nema ovdje nikakve doze za cigarete — ustvrdi. — Siguran sam da je ni jedan od mojih konobara nije našao. Žalim.

— Sačuvati ću je za vas, naravno — reče pokazujući mi put prema vratima — ali sam siguran da ste pogriješili vjerujući da ste bili ovdje. Ponekad, kad se nešto slavi, teško se je slijedećeg dana svega sjetiti. Nije li tako?

Dok sam išao prema vratima, bacih pogled na pisaći stol na kojem je stajala slika djevojke s crnim čarapama. Ispod nje, istim je rukopisom pisalo: »Mom dragom Louisu od Marie.«

— Imate pravo — odvratih. — Slijedećeg jutra čovjek se ničeg ne sjeća.

U hodniku, naslonjen na metlu, podvornik je čitao novine.

— Ta Maria Pawys više ne radi ovdje? — upitah ga.

— Ništa ne znam, gospodine.

— Nije li ona gazdina dobra prijateljica?

— Ništa ne znam — ponovio je. — Već je nekoliko tjedana nisam vidio.

— Je li je možda otpustio ili nešto slično?

— Ne znam ništa, već sam vam rekao. Što manje znam o gazdinim ženama, to bolje po mene. Njemu se ne sviđa da netko gura nos u njegove veze sa ženama.

— Hvala — rekoh i iziđoh.

Lagano sam udarao lulom o zid da isresem pepeo, zatim je ponovno napunih, neprestano razmišljajući što mi je dalje činiti. Sve mi se činilo tako jasno. Kad smo otišli, Louis je našao dozu za cigarete i tako saznao za Texa. Možda je za njega već dugo znao, pa su se zbog toga on i djevojka posvađali.

A potom, kad se Tex vratio po dozu za cigarete, Louis je odlučio da jednim udarcem ubije dvije muhe. Bilo je to lako. No, za mene je jedina ali i najvažnija poteškoća bila da nađem dokaze. Imao sam vozačevu riječ da smo bili u »Catalini«, ali Louis to, naravno, nije htio potvrditi. Tex je imao svoju dozu za cigarete, pa prema tome ni ona nije mogla poslužiti kao dokaz.

Kresnuh šibicom da upalim lulu, kad na kutiji pročitah: »Odmah«, praonica rublja, 1137 N Wabash

Avenue. Malo prije nisam imao tu kutiju šibica. A samo sam s jednom osobom razgovarao i mogao je uzeti kod nje.

Praonica »Odmah« bila je puna ljudi. Vlasnik je užurbano izdavao omote čistog rublja i primao prljavo, nastojeći da svakoga što brže usluži.

— Sâm sam. Pomoćnik me ostavio na cjedilu — lamatao je rukama. — A imam samo dvije ruke. Strpite se, ljudi!

— Dolazim iz »Cataline« — rekoh gurajući se prema tezgi. — Je li očišćeno Louisovo odijelo?

Vlasnik preokrene očima.

— Pa, kakav je to danas dan! Tek ga je jutros donio, a popodne bih ga htio podići! Što on misli? Da sam čudotvorac!?

— Treba ga odmah — rekao sam odlučno. — Žuri mu se.

— Svima se žuri — odbrusi on bijesno. — Nije lako očistiti svu prijavštinu i krv na hlačama nakon udesa što ga je doživio s nekim taksistom. Neka prička do sutra.

— Ne, to bi bilo prekasno. Želi ga odmah.

— Pa, onda ga uzmite! — Otišao je u unutrašnjost lokala, uzeo odijelo i bijesno ga bacio preda me na tezgju. — Uzmite ga ako mislite da ćete ga odnijeti na bolje mjesto.

— O, da — govorio sam uvjerljivo prikrivajući uzbuđenje — o, da, postoji jedno mnogo, mnogo bolje mjesto!

Kako sam već rekao na početku, napio sam se samo tripot u životu do besvijesti. Te večeri, kad su pustili Texa, dogodilo se to po treći put.

Sve su majstorske usluge danas vrlo skupe, a u vašoj kući, u vašem vikendu, na vašem automobilu ili čamcu uvijek treba nešto popraviti, dotjerati i obnoviti. Ako želite uštediti novac i olakšati posao, onda nabavite

SAM
SVOJ MAJSTOR

list, u kojem ćete naći tisuću potrebnih savjeta i uputa za niz zanata, koji su vam potrebni za održavanje kuće i vikenda, za nadogradnju i poboljšanje vaših životnih uvjeta uopće.

Za hobbiste naše stalne rubrike:

Filatelist, numizmatičar, ribič, lovac, kinolog, oružar, vrtlar, tajne zanata.

DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

167. Louis L'Amour: KILLOE
168. G. F. Unger: POSLJEDNI OBRAČUN
169. G. F. Unger: ČOVJEK ZA DESET DOLARA
170. Frank Gruber: KUDRAVI VUK
171. G. F. Unger: TAJNA ZELENOG SLAPA
172. Louis L'Amour: IZ KLOPKE U ZASJEDU
173. G. F. Unger: VIŠE OD REVOLVERAŠA
174. Louis L'Amour: VATRENO KRŠTENJE
175. G. F. Unger: STUPICA ZA VUKOVE
176. G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE
177. Scott F. Scott: BORI SE ZA SVOJ ŽIVOT, ČOVJEČE!
178. G. F. Unger: RIDOKOSA KARTASICA
179. Louis L'Amour: BITKA ZA VISORAVAN
180. G. F. Unger: DVONOŽNI TIGAR
181. Louis L'Amour: KAZNA STIZE
182. H. S. Sharon: OLUJA U PRERIJI
183. Frank Striker: OSAMLJENI JAHAC
184. H. S. Sharon: TRI NITKOVA
185. Peter Dawson: KRV ZA ZEMLJU
186. Louis L'Amour: BROD ZA DIVLJI ZAPAD
187. F. G. Unger: SLATERLEE JOŠ JAŠE
188. Louis L'Amour: HONDO
189. H. S. Sharon: POHLEPA VODI U SMRT
190. H. S. Sharon: BLAGO LESINARA
191. G. F. Unger: KAD SJEVERNJAK ZOVE
192. Luis L'Amour: SABLASNI KLANAC
193. G. F. Unger: SERIF IZGUBLJENOG GRADA
194. H. S. Sharon: POKAŽI IM ZUBE!
195. Louis L'Amour: CALLAGHEN
196. H. S. Sharon: HRANA ZA VUKOVE
197. Barry Cord: U OKOVIMA LUDILA
198. Frank Gruber: VELIKA ZEMLJA
199. H. S. Sharon: NE VJERUJ NITKOVU!
200. Giles A. Lutz: PROGONJENI KAUBOJ
201. Louis L'Amour: TAJANSTVENI STRIJELAC
202. Barry Cord: TELEGRAFSKA LINIJA
203. Louis L'Amour: PUSTA ZEMLJA
204. Louis L'Amour: MATAGORDA
205. Kyle Hollingshead: DUG
206. Louis L'Amour: OBRAČUN U DOLINI
207. Clay Hunter: NEUKROTIVI
208. H. S. Sharon: GUTAČ VATRE
209. Louis L'Amour: KANJON OSAMLJENIH
210. Kyle Hollingshead: PLJAČKA U FRANKLINU
211. H. S. Sharon: PRLJAVA DRUŽBA
212. G. F. Unger: SVI PROTIV NJEGA
213. Louis L'Amour: NA SJEVER DO ŽELJEZNICE
214. Hedwig Courths-Mahler: SVJETLO I SJENA
215. H. S. Sharon: OPASAN POKLON

U PRIPREMI:

216. Louis L'Amour: MRAČNOM STAZOM

Ako su vam
se svidjele
priče u
RS Magazinu,

ne
zaboravite
na kiosku
potražiti
novi
RS
Magazin!